

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 19-20

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1966, 1968, 1974, 1977

Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-van der Kruijt 2024

GETUIGENIS
EN EENHEID

DEEL VI

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 19-20

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1966, 1968, 1974, 1977
Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-Van der Krijt 2024

GETUIGENIS EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl

© Ds. A.A. Leenhouts: "Johannes"
Johannes 19-21 (1966, 1968, 1974 en 1977)
Redactionele bewerking Oktober 2024

INHOUD

Verantwoording 4

Voorwoord 5

Hamer en speer 7

*Een Goddelijk majesteitelijk gebeuren - Het gebeente -
De inschakeling van de heidenen - Gods eeuwige trouw -
De speer - De 'speer' in de christelijke kerken*

De opstanding 22

*Herstel van identiteit - Maria van Magdala - De tweede
verschijning - De derde verschijning - Johannes en Petrus -
Herderschap en profetie - De Heer is opgestaan*

De verschijning aan de discipelen 39

*Hij blies op hen - Vrede zij u - De breking van het brood -
Achter gesloten deuren*

Thomas 53

*Ongeloof - De geschiedenis van Thomas een belofte voor het
Joodse volk - Verzet en verharding - Het programma des Vaders -
Mijn Heer en mijn God*

VERANTWOORDING

Deze brochure bevat een aantal preken van Ds. A.A. Leenhouts over het Evangelie naar Johannes. Deze preken zijn uitgesproken in 1966, 1968, 1974 en in 1977.

In de bewerking ervan is de spreektaal zo veel mogelijk omgezet in schrijftaal. Omwille van de authenticiteit is de historische, kerkelijke en politieke context waarin deze preken zijn uitgesproken veelal gehandhaafd, waardoor het verband van de exegese behouden blijft.

Waar mogelijk zijn de hierin genoemde voorbeelden nageslagen in de literatuur. De bronvermelding hiervan is in de voetnoten terug te vinden.

In enkele gevallen is een nadere toelichting gegeven van historische gebeurtenissen waarnaar in de preken verwezen wordt. Ook daarvan wordt de bron vermeld.

Bij de bewerking van deze preken hebben wij ernaar gestreefd om de essentie van de boodschap die Ds. Leenhouts hierin heeft willen doorgeven, te waarborgen.

Voor Bijbelcitaten is de NBG51 vertaling gebruikt, tenzij anders vermeld.

Den Haag, 2024

S.B. Leenhouts – van der Kruijt

VOORWOORD

Dit is het zesde deel van de prekenserie over het Evangelie van Johannes. Hierin zijn vier preken opgenomen uit de hoofdstukken 19 en 20.

In Johannes 19:31-37 gaat het over de relatie tussen ‘hamer en speer’ bij de kruisiging van Jezus. Het gebeente van Jezus, als het Lam Gods, mocht niet verbroken worden. Daarin ligt de identiteit van de Naam IK BEN DIE IK BEN, die verbonden is aan de eeuwige trouw van God.

De ‘speer’ symboliseert het ‘doorsteken’ van de Herder Israëls. Het Nieuwe Testament plaatst dit alles heel duidelijk in verband met Zacharia 12:10: *‘... zij zullen hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben’*.

Ds. Leenhouts stelt dat, als de Joden dit ooit zullen zien, wij – als christenen – allereerst een rouwklacht moeten aanheffen over wat wij met onze hiërarchische systemen hebben uitgericht tegenover Jezus Christus.

In de preek over de opstanding in Johannes 20:1-10 wordt uiteengezet dat de opstanding van Jezus ook een ‘her-identificatie’ betekent. Jezus geeft aan de discipelen hun identiteit terug – innerlijk verscheurd als zij waren na het onvoorstelbare gebeuren van Golgotha. Zij hadden geen vrede meer, en zich allemaal aan Hem geërgerd. Maar dan verschijnt Jezus aan hen en zegt: *‘Vrede zij u’*.

Jezus is gekomen om de hemel en de aarde weer tot eenheid te herstellen; het Vrederijk te geven en de harmonie en identiteit terug te geven aan de ‘verscheurde volkerenwereld. Ook Israël vecht om zijn identiteit terug te krijgen. Maar die identiteit ligt alleen in de Vredevorst.

De kerntekst van de preek over de verschijning aan de discipelen is het slot van het verslag van Johannes daarover, waar hij schrijft: *'Hij blies op hen'*. Dit 'blazen' van Jezus is zoiets als het blazen van God op de scheppingsdag, en van het herstel van de schepping en de mens.

Waar de discipelen, uit vrees voor de Joden, samenkwamen achter gesloten deuren, spraken zij op de Pinksterdag – na dit 'blazen' van Jezus – onbevreesd en in alle openheid. En het werd in alle talen van de wereld gehoord. Hun eerdere 'defensief' wordt nu het grote 'offensief'.

Johannes 20:24-29 verhaalt over het ongeloof van Thomas. Ds. Leenhouts ziet in de geschiedenis van Thomas een belofte liggen voor heel het Joodse volk. Want – zo stelt hij – niet alleen in zijn afwijzing zit Thomas op dezelfde 'golflengte' als zij, maar ook in de manier waarop Jezus hem terechtbrengt en hem ten slotte aan Zijn voeten krijgt in de aanbidding: *'Mijn Heer en mijn God!'* Alle verschijningen van Jezus Christus na Zijn opstanding hebben een grote en verstrekkende profetische diepte.

HAMER EN SPEER*

‘De Joden dan, daar het Voorbereiding was en de lichamen niet op de sabbat aan het kruis mochten blijven – want de dag van die sabbat was groot – vroegen Pilatus, dat hun benen gebroken en zij weggenomen zouden worden. De soldaten dan kwamen en braken de benen van de eerste en van de andere, die met Hem gekruisigd waren; maar toen zij bij Jezus gekomen waren en zagen, dat Hij reeds gestorven was, braken zij zijn benen niet, maar een van de soldaten stak met een speer in zijn zijde en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, heeft ervan getuigd en zijn getuigenis is waarachtig en hij weet, dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij gelooft. Want dit is geschied, opdat het schriftwoord zou vervuld worden: Geen been van Hem zal verbrijzeld worden. En weder zegt een ander schriftwoord: Zij zullen zien op Hem, die zij doorstoken hebben.’ (Johannes 19:31-37)

EEN GODDELIJK MAJESTEITELIJK GEBEUREN

Telkens als ik de kruisgeschiedenis lees, kom ik onder de indruk van het majesteitelijke van dat gebeuren. Hoe vreselijk Golgotha ook is, toch ligt over alles wat daar gebeurt de majesteit Gods. We hebben gezien hoe daar een tegenstelling ligt tussen tempel en kruis. Het kruis betekent de afbraak van de tempel van het lichaam van Jezus. Ook zagen wij hoe heidenen werden ingeschakeld om een opschrift boven Zijn kruis te plaatsen, en hoe juist dat eenmaal het thema zal zijn van de ware oecumene. In alle talen van de wereld en onder alle volken zal men eenmaal zien: *Omdat Jezus de Koning der Joden is, is Hij de Verlosser der wereld door Zijn kruisdood.*

We hebben ook gesproken over het verloten van Zijn klederen en gezien, hoe dat een diepe religieuze handeling was. Hoe vreselijk het voor Jezus geweest moest zijn dat Zijn kleed zonder naad verdobbeld

* Preek uitgesproken in 1966

werd en hoe daarmee eigenlijk gezegd werd: God, geeft U er maar antwoord op aan wie dat kleed nu toebehoort.

We zagen Hem hangen tussen de politieke moordenaars. Mensen, die al vechtende het paradijs hebben willen veroveren en de bezetters hebben willen wegjagen. En hoe dit eigenlijk een samenvatting is van de hele wereldgeschiedenis. Al die oorlogen en veldslagen die er geweest zijn, was het eigenlijk steeds weer vechten om de bezettende macht te verdrijven – terwijl de werkelijke ‘bezettende macht’ de duivel zelf is.

Die ene moordenaar zag uiteindelijk in dat de weg van het geweld de verkeerde weg was en sprak toen Jezus aan met de woorden: *‘Jezus, gedenk mijner, wanneer Gij in uw Koninkrijk komt.’* En juist dán spreekt Jezus over het paradijs: *‘Voorwaar, Ik zeg u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.’*¹

Alles wat er op Golgotha gebeurt, is Goddelijk majesteitelijk.

HET GEBEENTE

Nadat Jezus had uitgeroepen: *‘Het is volbracht’*, en de geest gaf, brak er nog een heel ernstig moment aan. Want wie kon nu voor Zijn lichaam zorgdragen? De Joden begeerden Zijn benen te breken. Daarom gingen zij naar Pilatus en vroegen hem – met het oog ook op de sabbat – dat Zijn gebeente zo snel mogelijk gebroken zou worden en Hij van het hout kon worden afgehaald. Of de Joden daar diepere gedachten bij hadden, weet ik niet. Maar zeker is, dat de duivel de hele samenhang ervan gezien heeft. Want de priesters mochten het paaslam nooit met hun hakmessen bewerken of verbrijzelen. Daar moesten zij van afblijven.

Natuurlijk had de duivel de prachtige eenheid van die symboliek kapot willen slaan. Stel, dat het hem gelukt was om het gebeente van Jezus te laten verbreken – door middel van de moker van de Romeinen – dan was daar een soort ‘paaslam’ geweest, waarvan de

¹ Lucas 23:42-43

beenderen wél gebroken waren.

Maar Jezus bad: *‘Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.’*²

Later zegt Petrus het ook op de Pinksterdag: *‘En nu, broeders, ik weet, dat gij uit onkunde hebt gehandeld, gelijk ook uw oversten...’*³ Het was het blazen van de hel om deze Gekruisigde ook nog Zijn gave gebeente te ontnemen.

Een peloton soldaten komt aan op Golgotha. Zij hebben de volmacht van Pilatus om Zijn gebeente kapot te slaan bij zich, om het daarna in het Gehennadal te verbranden. Dan zou niemand ooit meer kunnen zeggen: Dit is Jezus.

De symboliek van het gebeente in het Oude Testament is diep en rijk. Als er in de dagen van Elia een hevige strijd woedt tussen het rijk der duisternis en het koninkrijk Gods, dan zien we hoe het einde van Izebel is dat haar gebeente wordt gegeten door de honden, opdat niemand meer kan zeggen: Dit is Izebel.⁴ Over haar breidde zich de eeuwige nacht uit. Het rijk der duisternis vergaat. Dat wil dit zeggen.

Dat heeft de duivel ook graag willen doen met het gebeente van Jezus Christus. Hij wilde Zijn gebeente verbreken, want daarmee zou Zijn identiteit vernietigd zijn. In het Oude Testament staat het gebeente van de mens voor zijn identiteit.

Dit lezen wij ook in de boetsalm van David: *‘... doe mij blijdschap en vreugde horen, laat het gebeente dat Gij verbrijzeld hebt, weer jubelen.’*⁵

Adam riep het al uit toen de Here God uit zijn rib een vrouw voor hem geformeerd had: *‘Dit is nu eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees’.*⁶

2 Lucas 23:34

3 Handelingen 3:17

4 2 Koningen 9:36-37; 1 Koningen 21:23

5 Psalm 51:10

6 Genesis 2:23

Hoe prachtig wordt dit door David uitgesproken in Psalm 139:13-16:

*‘Want gij hebt mijn nieren gevormd, mij in de schoot van mijn moeder geweven.
Ik loof u, omdat ik gans wonderbaar ben toebereid, wonderbaar zijn uw werken; mijn ziel weet dat zeer wel. Mijn gebeente was voor u niet verholen, toen ik in het verborgene gemaakt werd, gewrocht in de diepten van het aardrijk; Uw ogen zagen mijn vormeloos begin; in uw boek waren zij alle opgeschreven, de dagen, die geformeerd zouden worden, toen nog geen daarvan bestond.*

David zegt hiermee: Het eigenlijke van mijn zijn was voor U niet verborgen, toen ik in het verborgene gemaakt werd. Met het gebeente wordt altijd weer het eigenlijke ‘zijn’, het ‘wezen’ van een mens, bedoeld, zijn identiteit.

Ik liep eens aan het strand van Castricum toen de Heer mij plotseling een geslacht lam liet zien. In het vlees en het bloed van dat lam zag ik beenderen glanzen als neonlicht. Zo lichtte het gebeente op midden in het bloed. De Heer toonde mij met dit beeld: Dat is de heerlijkheid van Mijn Naam en van Mijn trouw. Dat is Mijn identiteit: Ik ben die Ik ben. Mijn trouw en Mijn Naam glanst juist in het bloed der verzoening.

Dit is zo wonderdiep. Hier op Golgotha is God neergekomen met Zijn eeuwige trouw voor zondaren, en God laat Zijn trouw zien doordat zij Zijn gebeente niet kapot kunnen krijgen. Daarom glansde de opstanding al in ieder paaslam dat geslacht werd.

Daarom priesters, breek die blanke beenderen niet! Achter het bloed der verzoening glanst de dag van de opstanding. Na Golgotha

wordt het Pasen! Dat zit al in ieder paaslam dat geslacht wordt.

Ik weet zeker dat de Here Jezus na Zijn opstanding met de Emmaüsgangers is meegegaan, hun uitleggende uit het hele Oude Testament – met Mozes, al de profeten en de psalmen – dat de Christus zo lijden moest om daarna tot Zijn heerlijkheid in te gaan. Eerst het bloed – dan het ongebroken gebeente en ten slotte de heerlijkheid Gods.

DE INSCHAKELING VAN DE HEIDENEN

Voor dit schouwspel wordt een heiden ingeschakeld. De Joden hebben Jezus in handen van de heidenen gespeeld, en ze kunnen het heerlijke Paaslam, hun Messias, alleen uit de handen van de heidenen terugkrijgen. Nooit zullen de Joden Jezus kunnen ontvangen en zien, buiten de inschakeling van de heiden-christelijke gemeente om. Zo zegt ook Paulus het in Romeinen 11:30-32:

‘Want evenals gij eertijds aan God ongehoorzaam waart, maar nu ontferming hebt gevonden door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geworden, opdat door de u betoonde ontferming ook zij thans ontferming zouden vinden. Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, om Zich over hen allen te ontfermen.’

Hier wordt een heidense soldaat ingeschakeld. Hij is gestuurd door Pilatus en komt bij de drie kruisen op Golgotha, met een moker in de hand. Dan slaat hij de eerste gekruisigde dood, waarmee diens lijden voorbij is. Vervolgens slaat hij de volgende dood. En dan komt hij bij de middelste gehangene. Een ogenblik staat hij stil en ziet dat het hoofd van de gekruisigde al op Zijn borst hangt. Er druppelt nog wat bloed, maar verder is het doodstil.

Hij is dood.

Waarvoor zal hij dan nog die hamer optillen en Hem een mep geven?

Dat is zweten voor niks en hij laat de hamer zakken. Ach...wat weet die Romeinse soldaat van de bepalingen over het Pascha in Exodus 12:46, dat er geen been van het Paaslam gebroken mocht worden? Hij weet van de hele geschiedenis en alle tumult eromheen niets af. Ook niet van het argument waarom de Joden gezegd hadden: Niet op het Paasfeest, en dat God bepaalde: Wél op het Paasfeest. Hij is het goddelijke Paaslam. Van de diepte van dit alles weet hij niets. Van de prediking van Johannes de Doper: *'Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt'*, heeft hij waarschijnlijk nooit gehoord. Maar hij kijkt en ziet dat Hij dood is. Hij gaat met zijn hamer aan Christus voorbij. Maar om toch absoluut zeker te zijn van Zijn dood, en daarvan rapport uit te kunnen brengen aan Pilatus, neemt hij een speer en steekt Hem daarmee in de zij en het hart, en daar stroomt bloed en water uit.

Een heiden wordt ingeschakeld dat Zijn gebeente niet verbroken zou worden.

Een heiden wordt ingeschakeld om aan het licht te brengen, en er straks getuigen van op te roepen, dat de trouw van God eeuwig is. Onbreekbaar. Voor Israël en voor allen die in de Naam van Jezus geloven. Dit is geschied opdat de Schrift vervuld zou worden dat geen been aan het Paaslam verbroken zou worden. Maar ook is dit geschied met het oog op die toekomst van Jezus Christus, want nu zullen allen zien in Wie – dat is een Persoon – in Wie zij gestoken hebben.

De identiteit van Jezus is niet weg. Eens zal aller oog Hem zien.

Voordat de grote dag van de wederkomst aanbreekt is er nog een tussentijd. Iets, waardoor de Here Jezus juist Zijn wederkomen op de wolken duchtig wil voorbereiden. Daarom is het zo belangrijk dat wij zien dat de voorbereiding van Zijn wederkomst die moet plaatsvinden door de Heilige Geest, hiermee te maken heeft. Tot die voorbereiding hoort het tot volheid brengen van de heidenen en de Joden – als onderpand van de voleinding.

Het heeft met heel de toekomst van Jezus te maken, dat hier een heiden wordt ingeschakeld om Zijn gebeente niet te breken en Hem te doorsteken.

Want – hoe loopt die weg van Gods trouw aan Israël?

GODS EEUWIGE TROUW

De Naam Ik ben die Ik ben wil eigenlijk ook zeggen dat menselijke ontrouw, ook die van de Joden, de trouw van God nooit tenietdoet. Dat zegt ook Zijn gebeente dat niet gebroken kan worden. Zijn identiteit als Jahwe, als Ik ben die Ik ben zal niet aangetast worden.

Johannes zegt in Openbaring 1:7-8:

‘Zie, Hij komt met de wolken en elk oog zal Hem zien, ook zij, die Hem hebben doorstoken; en alle stammen der aarde zullen over Hem weklagen. Ja, amen.

Ik ben de alpha en de oméga, zegt de Here God, die is en die was en die komt, de Almachtige’.

Die Naam is verbonden aan het gebeente, aan de onbreekbare, eeuwige trouw van God. En een heiden wordt hier ingeschakeld om dit als het ware zichtbaar te maken.

Daarom heeft Johannes het hier ook met zo’n grote nadruk opgeschreven: *‘En die het gezien heeft, heeft ervan getuigd en zijn getuigenis is waarachtig en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij gelooft.’*⁷

Johannes heeft op Golgotha vol spanning staan kijken wat er ging gebeuren. Op zichzelf is het natuurlijk mogelijk dat hij het later door de heilige Geest dieper heeft verstaan. Maar aan de andere kant – hij is altijd met Jezus geweest en Jezus sprak altijd maar weer over het Paaslam. Over de broden, waarbij zij tot inzicht hadden moeten komen. Hij sprak over de wonderbare spijziging en het ‘eten van Zijn lichaam’ en het ‘drinken van Zijn bloed’. Hij heeft Zichzelf zo voorgesteld als het Paaslam – als de Herder Israëls, die zelf het Paaslam wordt.

⁷ Johannes 19:35

Johannes heeft gekeken en hij heeft gezien hoe zij Jezus als een lam ‘slachtten’. Maar wat gebeurt er met Zijn gebeente? En dan ziet hij: De Romein slaat niet! Hij is ‘geslacht’, Hij is dood, maar Zijn gebeente...

Het gebeente van de eerste en tweede gekruisigde wordt stuk-geslagen, maar dat van Jezus niet. Hij is het Paaslam!

Ik ben er zeker van dat Johannes het toen al verstaan heeft. Dat zien wij met welke spanning hij het neergeschreven heeft: *‘En die het gezien heeft, heeft ervan getuigd en zijn getuigenis is waarachtig en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij gelooft.’*

Een heiden wordt ingeschakeld dat Zijn gebeente niet verbroken wordt. En nu lezen wij juist in de brief aan de Romeinen dat menselijke ontrouw de trouw van God niet tenietdoet: *‘Want de genadegaven en roeping Gods zijn onberouwelijk.’*

Dat geldt allereerst voor de Jood. Joden kunnen ontrouw zijn tegenover Jahwe, de God van Israël, maar die ontrouw heft de trouw van God nooit op. En nu gaat God heidenen gebruiken om dat aan hen duidelijk te maken. Zoals Hij een heiden gebruikt heeft om het gebeente van Jezus, dat juist een symbool is van Gods trouw, niet stuk te slaan, zo gaat God ook nu in de wereldgeschiedenis heidenen inschakelen om die eeuwige trouw van God aan de Joden te bevestigen.

Is dat niet machtig?

DE SPEER

De Heer heeft mij laten zien dat die hamer en speer alles met elkaar te maken hebben. Omdat die Romeinse soldaat niet sloeg, ging hij steken. Maar die heiden beeldt daarmee tegelijkertijd uit alsof het een samenvatting is van de hele geschiedenis van de verharding van Israël. De Herder Israëls werd herhaaldelijk in het hart gestoken. Het begon al toen het volk tegen Samuël zei: *‘Zie, gij zijt oud geworden en uw zonen wandelen niet in uw wegen; stel nu een koning over ons aan om ons te richten, als bij alle andere volken.’*⁸

8 1 Samuël 8:5

Ze wilden geen aparte gemeente van God meer zijn, maar zijn als de volken rondom. Daarvan zegt God tegen Samuël: *‘Luister naar het volk, in alles wat zij tot u zeggen, want niet ú hebben zij verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn.’* Daarmee staken zij de Herder in het hart.

Zolang Samuël profeet was, waren er geen Filistijnen te zien in het land. Er was vrede en welvaart. Donderslagen rolden van de hemel en hadden de Filistijnen op de vlucht gejaagd, krachtens het offer van het melklam door Samuël. God regeerde door de verzoening met Zijn volk. Maar het volk wilde dit niet meer. Toen al namen zij ‘de speer’ ter hand. De koningen die zij kregen dreven hen steeds verder in de richting van de heidense goden. En op den duur leidden die hen steeds verder van God af – zoals koning Achab en nog erger. Zij staken de Herder Israëls in het hart.

In de kruisgeschiedenis komt dit alles in een brandpunt te staan en schreeuwt het volk: *‘Kruisig hem! Wij hebben geen koning dan de keizer’.*⁹ En dan moet een heiden Hem doorsteken. Aan het slot van de kruisigingsgeschiedenis vat hij daarmee – ook symbolisch – samen: Dat hebben *jullie* gedaan.

Bij de oprichting van de Staat Israël zei David Ben-Goerion ook dat zij geen apart volk met een verkiezing zijn, maar als de volkeren rondom. Daarmee gebruikte hij dezelfde woorden als die het volk had uitgesproken tegenover Samuël. Meer is het dan ook niet.

Dat is nog steeds die ‘speer’. Zij wilden niet dat de Herder Israëls Koning over hen zou zijn, die door Zijn bloed verzoening en vrede geeft.

Het Nieuwe Testament plaatst dit alles heel duidelijk in verband met Zacharia 12:

‘Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden; zij zullen hem

9 Johannes 19:15

*aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind, ja, zij zullen over hem bitter leed dragen als het leed om een eerstgeborene. Te dien dage zal in Jeruzalem de rouwklacht groot zijn, zoals de rouwklacht van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo; het land zal een rouwklacht aanheffen, alle geslachten afzonderlijk...'*¹⁰

Dit hele verhaal staat in verband met een climax van oorlogen en gerichten die over de aarde zullen komen, waarbij God zegt: *'Zie, Ik maak Jeruzalem tot een schaal der bedwelmings voor alle volken in het rond.'*

Er staat in het Midden-Oosten een 'schaal' – Jeruzalem – en daar willen alle volken graag van drinken. Die schaal trekt aan. Het is 'bedwelmende drank'. En zo maakt God Jeruzalem – zo beschrijft Zacharia – tot een steen die alle natiën moeten heffen. Dat is een term, ontleend uit de sportwereld van toen. Er waren destijds zwaargewichtheffers, waarvoor stenen werden gebruikt in verschillende maten en gewichten om elkaars kracht aan te meten.

Nu, zegt God, Ik ga ook met jullie een 'wedstrijd' aan. Ik zal Jeruzalem maken tot zo'n hefsteen. En laten de volkeren maar eens proberen die op te tillen. Zij zullen zich deerlijk verwonden als zij dat proberen. En alle volken der aarde zullen zich daarheen verzamelen. Vervolgens zegt Zacharia:

*"Te dien dage, luidt het woord des Heren, zal Ik alle paarden treffen met verbijstering, en hun berijders met krankzinnigheid; over het huis Juda zal Ik mijn ogen openhouden, doch alle paarden der natiën zal Ik treffen met blindheid.'*¹¹

Dat ziet op de militaire wereld. Ik zie het aankomen in de geest. Juist nu zij hun (seculiere) Staat hebben opgericht en denken de

¹⁰ Zacharia 12:10-12a

¹¹ Zacharia 12:1-4

ballingschap te kunnen ontlopen. Nu juist gaat het komen.
Die stoot naar het Midden-Oosten komt!

Onherroepelijk!

En daar zijn alle volken bij betrokken. Het wordt een schaal der bedwelming. Als we zien wat er allemaal in China gebeurt. Eindeloze colonnes worden daar opgericht. Heel het militaire gedoe daar en het valse messianisme dat ook naar het paradijs zoekt. Een Chinees communistisch paradijs en Rusland daar weer tegenover. En juist in dat verband gaat God op een bepaald moment die hele militaire wereld ‘slaan’: *‘Ik zal alle paarden treffen met verbijstering en hun berijders met krankzinnigheid’*. Juist in verband met die ‘schaal’ Jeruzalem, die ‘hefsteen’ Israël, weten zij – politiek – op den duur geen raad meer.

De volken zijn die ‘steen’ al aan het heffen. Zij proberen die steen, Israël, op te tillen. Maar ook als Duitsland zijn vredesvoorstellen doet en denkt met Marken de sympathie van al die landen te kunnen ‘kopen’, zodat zij sympathiek staan tegenover de ‘Wiedervereinigung’, dan weten zij niet dat die scheuring van Duitsland een ‘vloek van God’ is, om wat er met de Joden is gebeurd.¹² Marken kunnen die schuld niet wegnemen, die kan alleen weggenomen worden door het bloed van Jezus. Duitsland is hiermee ook aan het ‘tillen aan de steen Jeruzalem’.

In die tijd leven wij.

En als het tot een climax komt, en wij – heidenen – hier gaan zien wie Jezus is, namelijk, de Koning der koningen, de grote Herder der schapen, die doorstoken is, dan komt de rouwklacht ook in Israël. Een heiden sloeg niet met de hamer, maar hij stak met een speer tot er ‘bloed en water’ kwam.

Eenmaal kunnen wij Israël laten zien wie zij doorstoken hebben, maar pas dan als wijzelf opnieuw tot bekering komen.

12 Uitgesproken in 1966. Deze historische context is om het behoud van de authenticiteit en de exegetische gehandhaafd.

DE 'SPEER' IN DE CHRISTELIJKE KERKEN

Wij stelden dat, toen de Israëlieten aan Samuël vroegen om een koning en wilden zijn als de volkeren rondom, zij daarmee eigenlijk God hebben 'afgezet'. Maar hebben de christenen later in wezen niet hetzelfde gedaan? De Joden riepen: *'Wij hebben geen koning dan de keizer'*. En later riepen de christenen: Wij hebben geen 'kerkelijke koning' dan de Paus in Rome met zijn hiërarchie. Dat is ook een 'speer', waarmee de eigenlijke Herder door de christelijke kerken in het hart gestoken is. Ook zij hadden niet genoeg aan de heilige Geest, die ons in alle waarheid zal leiden. Bestuur na bestuur werd opgericht, en zo hebben zij een hiërarchie opgebouwd en daarmee staken zij de Here Jezus in het hart.

De hiërarchie, het regeren van bovenaf vond ook breed plaats in de Protestantse Kerken. Daarvan heb ik zelf – als predikant van de Gereformeerde Kerk – ook het een en ander meegemaakt. Toen destijds de kerkenraad van Soest (terecht) tot de conclusie kwam dat men over bepaalde zaken met betrekking tot de Vrijgemaakten niet in de liefde stond tegenover elkaar, dan werd die door de classis beschuldigd van scheurmakerij.¹³

Het is altijd weer de hiërarchie, het regeren van bovenaf, dat de gemeente uit elkaar trekt. Dat maakt het christendom krachteloos. Men heeft kerkrechtboeken, Synodes en Pausen boven zich verkoren.

Als de Joden ooit zullen zien Wie zij doorstoken hebben, dan moeten wij eerst een rouwklacht aanheffen, en gaan zien wat wij hier eigenlijk – samen met ons christendom, met al onze kerkenraden en Synodes hebben uitgericht tegenover Jezus Christus.

13 Gedoeld wordt op de strijd die in de veertiger jaren ontbrandde in de Gereformeerde Kerken over de vraag of gedoopte kinderen van gelovige ouders, krachtens de belofte Gods, konden worden gehouden voor 'wedergeboren'. Deze strijd om de 'bindende doopleer' was zo hevig dat degenen die deze stelling voor on-Bijbels zagen zich onder leiding van onder anderen Prof. K. Schilder, losmaakten van het gezag van de synode van de Gereformeerde Kerken. Hiermee ontstond de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. (Meer hierover in: *'Oproep aan Kerk en Israël'*, pag. 30-31)

Het is verschrikkelijk wat er allemaal gebeurd is – ook in de Hervormde Kerk.

De Synodes boven de kinderen Gods?

Alle kinderen Gods willen wel eenheid en elkaar vinden aan de ene Tafel des Heren, maar het zijn de machten en de hiërarchieën, de ‘koningen’ die zij over zich gekozen hebben, die de stroom des Geestes afdammen. En zo lopen de kinderen Gods overal op duizend bergen hun ‘voedsel’ te zoeken. En de heilige Geest is bedroefd.

Wij zullen nu nooit verder komen dan samen het Lam te eten en te zeggen: Here Jezus, wijs ons de weg. Want wij hebben U met elkaar net zo hard gestoken als de Joden indertijd. Als de boete en berouw over wat wij Jezus hebben aangedaan vooropgaat, dan zal ook de blijdschap er zijn door de tranen heen. Het is als met een vrucht: Die mag misschien even een bittere kern hebben, maar het is een goede vrucht.

Dan gaan de Joden, als het in de hele wereld spookachtig gaat stormen en er cyclonen komen, zien, Wie zij doorstoken hebben. En als zij dat gaan zien, dan wordt ook waar wat er staat in Zacharia 12:6:

“Te dien dage zal Ik de stamhoofden van Juda maken als een vuurbekken tussen het hout, en als een vuurfakkeltussen de garven; dan zullen zij rechts en links alle natiën in het rond verteren; en Jeruzalem zal blijven voortbestaan op zijn heilige plaats, te Jeruzalem.”

Dan gaat God hen verlossen en zullen zij van het ‘kruis’ waaraan zij ‘hangen’, in hun seculiere Staat, af mogen komen, en zullen zij de wereld bestormen in de kracht van de Allerhoogste en de Here Jezus zal dan rechtspreken tussen vele natiën en vele volken. Dan zullen de zwaarden worden omgesmeed in ploegscharen, en verbrandt God alle strijdwagens, zoals Psalm 46:9-12 zegt:

*'Komt, aanschouwt de werken des Heren, die verwoesting op
aarde aanricht,
die oorlogen doet ophouden tot het einde der aarde,
De boog verbreekt, de lans stukslaat, de strijdwapens met vuur
verbrandt.*

*Laat af en weet, dat Ik God ben;
Ik ben verheven onder de volken, verheven op de aarde.
De Here der heerscharen is met ons, een burcht is ons de God van
Jakob.'*

Het Vrederijk komt!

En nu moeten wij gaan waarschuwen en het overal gaan zeggen dat die dagen gekomen zijn. Israël is niet voor niets in het Midden-Oosten gekomen. Het is een groot teken.

Tot op de dag van vandaag wordt er nog volop geschreven in Joodse kring dat Jezus ongelijk had, en dat het beste bewijs daarvoor is dat zij nu hun Staat hebben en de ballingschap zonder Hem hebben opgeheven.

En nu lopen zij vast. Totdat zij zien in Wie zij gestoken hebben. Totdat zij zien dat Hij de Herder Israëls is, over Wie Jesaja schrijft:

*'Zie, hier is uw God! Zie, de Here Here zal komen met kracht en zijn arm zal heerschappij oefenen; zie zijn loon is bij Hem en zijn vergelding gaat voor Hem uit. Hij zal als een herder zijn kudde weiden, in zijn arm de lammeren vergaderen en ze in zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden.'*¹⁴

Als zij zien: Dit is onze Herder Israëls, die Zelf Zijn leven voor de schapen stelt, dit is onze grote God, die Zelf het Paaslam werd in de vleeswording van het Woord, ook om ons uit te leiden, wat zal dan hun aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?

¹⁴ Jesaja 40:11

Ik kan het mij voorstellen dat Johannes in spanning afwachtte wat er ging gebeuren, en dan ziet dat de moker van de Romeinse soldaat niet gebruikt wordt bij Jezus.

Later moet hij onder de leiding van de heilige Geest schrijven: *‘Want dit is geschied, opdat het schriftwoord zou vervuld worden: Geen been van Hem zal verbrijzeld worden’.*

Dit is geschied met het oog op de toekomst. Zijn identiteit ging niet verloren. Eens zal aller oog Hem zien, als Hij weerkomt op de wolken.

Eenmaal zullen wij allen Jezus zien. Dat is mijn troost.

Er is maar één weg om verlost te worden, dat is het bloed van Jezus. Op de plaats van onze misdaad, kunnen wij ook genezing vinden. Uitgerekend op Golgotha, de plaats van ons misdrijf, kunnen wij de zaligheid beërven.

Onze God en Zaligmaker is zeer groot!

DE OPSTANDING*

‘En op de eerste dag der week ging Maria van Magdala vroeg, terwijl het nog donker was, naar het graf en zij zag de steen van het graf weggenomen. IJlings kwam zij dan bij Simon Petrus en bij de andere discipel, die Jezus liefhad, en zei tot hen: Zij hebben de Here weggenomen uit het graf en wij weten niet, waar zij Hem hebben neergelegd.

Petrus dan ging op weg en ook de andere discipel en zij begaven zich naar het graf; en die twee liepen samen snel voort; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam het eerste aan het graf, en zich vooroverbuigende, zag hij de linnen windsels liggen; hij ging echter niet naar binnen. Simon Petrus dan kwam ook, hem volgende, en hij ging het graf binnen en zag de windsels liggen, maar de zweetdoek, die op zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de windsels liggen, doch opgerold, terzijde op een andere plaats. Toen ging ook de andere discipel, die het eerst aan het graf gekomen was, naar binnen, en hij zag het en geloofde; want zij kenden de Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. De discipelen dan gingen weder naar huis.’ (Johannes 20:1-10)

‘De discipel dan, die Jezus liefhad, zei tot Petrus: Het is de Here. Simon Petrus dan, toen hij hoorde, dat het de Here was, sloeg zijn opperkleed om, want hij was ongekleed, en wierp zich in zee...’ (Johannes 21:7)

HERSTEL VAN IDENTITEIT

De opstanding van Jezus betekent ook een ‘her-identificatie’. Ik bedoel daar dit mee: In Matthéüs 26:31 zegt Jezus: *‘Want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden. Doch nadat Ik zal zijn opgewekt, zal Ik u*

* Preek uitgesproken in 1968

voorgaan naar Galilea.'

Het woord 'voorgaan' dat in de Bijbel gebruikt wordt, is de term voor het voorgaan van de herder die voor zijn schapen uitgaat en de schapen vergadert, zodat zij samen een kudde vormen. Als de kudde uit elkaar gevallen is, verliest die haar identiteit. Een schaap is dan pas echt een schaap als het bij een kudde hoort. Wanneer echter de schapen uiteengedreven zijn, vormen zij geen kudde meer.

Toen de Heer werd gekruisigd, werden de discipelen allen aan Hem geërgerd,¹ en werd de discipelenkring totaal uit elkaar gedreven en her- en derwaarts verstrooid.

En één van de eerste dingen die na de opstanding plaatsvinden is, dat die discipelenkring zijn identiteit terugkrijgt. Matthéüs tekent dit in grote lijnen in zijn verslag over de opstanding. Zij worden weer 'een kudde'. Daarom gaat de Heer die kleine gemeente voor naar Galilea. En in het voorgaan en dat volgen herstelt zich die kudde weer tot een eenheid.

Jezus zegt tegen de vrouwen: *'Gaat heen en bericht mijn broeders, dat zij naar Galilea gaan, en daar zullen zij Mij zien.'*²

De algemene gedachte is dat Matthéüs zijn evangelie speciaal voor de Joden schreef, en dat hij wilde laten zien hoe in Jezus de Schrift vervuld wordt. Ook die oude tekst uit Zacharia 13:7: *'...sla die herder, zodat de schapen verstrooid worden...'* En in Zijn opstanding wordt alles weer vergaderd.

Daarom vinden wij in de verslaggeving van Matthéüs over de opstanding ook de trekken van de schaduw-exodus, de uittocht uit Egypte – terug. Het Lam is geslacht en door de kracht van het verzoenende bloed is er een 'exodus' uit de dood. Allereerst van Jezus Christus, en daarna voor Zijn gemeente die verstrooid is en uit elkaar ligt. Zij hadden hun identiteit verloren en nu hebben zij een voorganger, een Herder, die de dood achter Zich heeft, en als een betere 'Mozes' vooroploopt naar de berg in Galilea.³

Zoals de Israëlieten uit Egypte kwamen, Farao en de gevangenis

1 Matthéüs 26:31; Marcus 14:27

2 Matthéüs 28:10

3 Matthéüs 28:16

achter zich lieten, en door de dood (de zee) heen kon trekken door het bloed van het paaslam, om tenslotte op Gods heilige berg geplant te worden in Jeruzalem – beeld van het paradijs.

Dat is de opstanding. En dit is wat Matthéüs in grote lijnen schetst. De gemeente krijgt door deze Herder haar identiteit terug.

MARIA VAN MAGDALA

Maar er zijn meer getuigen dan Matthéüs. Ook Johannes en de andere evangelisten vertellen over het Paasevangelie. En dan zien wij dat niet alleen de gemeente in haar geheel haar identiteit terugkrijgt, maar dat dit ook geldt voor de enkeling die zich uit elkaar gescheurd voelt. Ook zij worden door de Herder opgezocht en krijgen hun identiteit terug.

Denk bijvoorbeeld aan Maria van Magdala. Met haar begint Johannes zijn verslag van de opstanding van Jezus: *‘En op de eerste dag der week ging Maria van Magdala vroeg, terwijl het nog donker was, naar het graf en zij zag de steen weggenomen.’*⁴

Eén van de eerste getuigen van de opstanding was Maria van Magdala. Dat is niet voor niets.

Jezus had zeven duivelen geworpen uit Maria van Magdala.⁵ Zij was zo bezeten geweest – door een volheid van demonie – dat haar hele persoonlijkheid uit elkaar was gescheurd. Zij was eigenlijk zichzelf kwijtgeraakt. Mensen die bezeten zijn en innerlijk uit elkaar gerukt, zijn niet meer aanspreekbaar – zelfs niet op hun eigen naam en met wat zij zelf aanvoelen als hun eigen leven. Zoals de bezetene van Gadara. Jezus vroeg hem: *‘Hoe is uw naam? Hij zei: Legioen; want vele geesten waren in hem gevaren.’*⁶ Hij kon zijn eigen naam zelfs niet meer terugvinden. De satan had hem zo bezet dat hij niet meer wist wie hij was.

4 Johannes 20:1

5 Marcus 16:9

6 Lucas 8:30; Matthéüs 5:9

Maar Jezus is gekomen om de werken des duivels te verbreken.⁷ Daarvoor is Hij naar het kruis gegaan, om het bloed der verzoening te laten vloeien en daardoor de macht van Satan te breken. Daarom ontmoet Hij na Zijn opstanding als eerste Maria van Magdala. Zij is daarvan een signaal, een teken, dat in de dood van Jezus en in Zijn opstanding – als het Goddelijke zegel op het kruis – de zevenvoudige macht van Satan totaal verbroken is.

Voor haar was het vreselijk om Jezus niet meer te kunnen vinden. Niet meer te weten wat er aan de hand is met het lege graf. En dan noemt Jezus haar bij haar naam: *‘Maria!’*, en herinnert zij zich hoe zij uit diezelfde mond haar naam terugkreeg. Haar wezen, haar identiteit. Zij keert zich om en nu is ook Jezus *‘geïdentificeerd’*: *‘Rabboeni, Meester’*.⁸

De Heer identificeert Zichzelf met het noemen van haar naam, en Maria vindt ook weer de volle vrede. Zij heeft haar Redder terug.

Zo heeft de Heer gewerkt om de kudde in zijn geheel bij elkaar te brengen, maar ook om zielen die uit elkaar gescheurd waren vrede te geven.

DE TWEEDE VERSCHIJNING

Als Jezus in de avond van de eerste dag der week in de discipelenkring komt, dan weet Hij hoe zij innerlijk verscheurd zijn.

Zij vragen zich af: Hoe is dit nu mogelijk? Hij sprak zulke bijzondere gelijkenissen uit, waarbij de perspectieven van het eeuwige Koninkrijk opengingen, zodanig dat je bijna tot aan Gods troon kon zien. Zijn woord was met macht. En was Hij niet de Man van God, aangewezen door machtige tekenen en wonderen? Hoe kon dan met een doffe schok van het kruis in de grond alles over en uit zijn?

Zij hadden geen vrede meer. Zij hadden zich allemaal aan Hem geërgerd.

⁷ 1 Johannes 3:8

⁸ Johannes 20:16

Maar dan verschijnt Hij en zegt: *'Vrede zij u'*. En alle dingen die Hij beloofd heeft, laat Hij hun in kort bestek voelen. Hij blaast op hen en zegt: *'Ontvangt de heilige Geest. Wie gij hun zonden kwijtscheldt, die zijn ze kwijtgescholden.'* Gij zult de boodschap van de vergeving der zonden preken in Mijn Naam. Het zal alles terechtkomen. Alles wordt hersteld en God geeft het zegel op het kruis door Zijn opstanding. Vrede zij ulieden.⁹

Zo verscheen de Heer aan Zijn discipelen. Thomas was er in eerste instantie niet bij. En hoe de discipelen ook gejubeld hadden dat zij de Heer hadden gezien, de Messias, de Koning, hij kon het niet geloven. Hij zegt: *'Indien ik in zijn handen niet zie het teken der nagels en mijn vinger niet steek in de plaats der nagels en mijn hand niet steek in zijn zijde, zal ik geenszins geloven.'*¹⁰

Nu, dan komt Jezus de week erop, bij Zijn tweede verschijning aan de discipelenkring, ook die verscheurde man, die helemaal zijn identiteit als volgeling van Jezus kwijt was, tegemoet. Hij roept Thomas en zegt: Thomas, wij zullen voor de identificatie zorgen. Kom maar hier. En Hij liet hem zijn handen leggen in die tekenen: Zijn zijde, de voeten en de handen. Thomas ziet het. Daar staat Hij: Jezus, mijn Heer! Mijn Koning en mijn God! Dan heeft ook Thomas zijn identiteit terug. Hij is niet langer meer verscheurd.

Ik geloof dat wij geen Paasfeest hebben gevierd, als wij deze ontmoeting met Jezus niet kennen, als die herkenning er nog nooit geweest is: *'Mijn Heer en mijn God!'*

Pasen betekent: Het kwaad en de zonde zijn weg, door Zijn bloed. Pasen is de bevestiging van Gods kant van dat kruis, om ons vrede en onze identiteit terug te geven. Hoe wij ook uit elkaar gevallen waren – met ons leven, onze gezinnen misschien, of met ons geloof.

Het is alles verbrokkeld, ook wat de kerk of gemeente van vandaag betreft. Het is allemaal uit elkaar gewaaierd. Maar de Heer is

9 Johannes 20:19-23

10 Johannes 20:25

opgestaan en Hij geeft de identiteit terug, krachtens Zijn dood aan het kruis.

Jezus zegt tegen Thomas: *‘Omdat gij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.’*¹¹

DE DERDE VERSCHIJNING

Hierna volgde aan het meer van Tiberias de derde openbaring van de heerlijkheid van Jezus. In Lucas 5:1-8 wordt het verhaal verteld van de wonderbare visvangst, waarbij de jongeren de machtige belofte kregen van het volle net met vissen, nadat zij een nacht lang niets gevangen hadden. We lezen dat er twee schepen aan de oever lagen.

Voor mij staat het vast dat die twee schepen symbool staan voor de zending voor de Joden en voor de heidenwereld, en dat beide ‘schepen’ van zowel Jood als heiden, vol zullen worden met wat voor het eeuwige Koninkrijk ‘gevangen’ zal worden.

De discipelen werden geroepen juist in verband met die visvangst. Jezus had gezegd: *‘Ik zal u vissers der mensen maken’*.¹² Op het bevel van Jezus moesten zij hun netten uitzetten en naar de diepte af te steken. En dan worden die netten zo vol, dat zij die ternauwernood konden trekken en dreigden te scheuren. Toen Petrus dat zag, viel hij aan de knieën van Jezus en riep hij uit: *‘Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens, Here.’*¹³

Maar toen Jezus gekruisigd werd, en Kajafas en de Romeinse soldaten ogenschijnlijk een einde maakten aan het leven van Jezus, zei Simon Petrus ten slotte: *‘Ik ga vissen.’* En zeven andere discipelen gingen met hem mee. Met wat zij in het verleden hadden meegemaakt wisten zij een ogenblik helemaal geen raad meer. Niet met de woorden van Jezus, noch met de wonderen die Hij deed en met de gelijkeniswonderen, zoals de wonderbare visvangst, waarbij Hij had gezegd: *‘Gij zult vissers van mensen worden.’*

11 Johannes 20:29

12 Matthéüs 4:19; Marcus 1:17

13 Lucas 5:8

Ze wisten het niet meer. Zij waren ook hun identiteit kwijt. Wat betekende dan die wonderbare visvangst van toen?

Daarom is het zo machtig dat de Heer ook hun tegemoet treedt, en Hij niet alleen bewijst dat Hij is opgestaan en er redding is voor de dag der eeuwigheid, maar dat Hij ook de belofte gegeven heeft van het ‘volle net’. De belofte dat er een machtige zending komt en de volken tot discipelen zullen worden gemaakt voor Hem.

Terwijl de zeven aan het vissen waren, stond de Heer aan de oever, en hoorden zij een stem roepen: *‘Werpt uw net uit aan de rechterzijde van het schip en gij zult vinden.’* De hele nacht hadden zij niets gevangen en hadden geen toespits voor Jezus. Maar op Zijn woord werpen zij het net aan de rechterzijde, en dan is het net zo vol dat zij het haast niet konden trekken van de menigte der vissen.

Aan de rechterzijde werd nooit gevestigd. Dat kon niet. De rechterkant van het schip is de kant van het roer waarmee het schip bestuurd wordt. Het net zou daar verstrengeld kunnen raken met het roer en het schip onbestuurbaar maken. Maar het was alles bovennatuurlijk, en boven de menselijke rede en techniek uit.

Dit alles zal in de machtige toekomst des Heren – in de wereldhistorie – verwerkelijk worden. Het ‘net’ zal aan de ‘wonderzijde’ worden uitgeworpen – figuurlijk gesproken.

Als Jezus het zendingsbevel geeft en dit bevel door de heilige Geest en op het Woord van God wordt opgevolgd, en de ‘netten’ niet gesleept en gesjord worden naar het eigen ‘overtje’ maar in de richting van Jezus – niet voor die denominatie of dat ‘hokje’ of ‘clubje’ – dan geschiedt het grote wonder.

JOHANNES EN PETRUS

Als het grote wonder bij de discipelen op het meer van Tiberias geschiedt, dan is het Johannes die zegt: *‘Het is de Here’*. Hij herkent de identiteit van Jezus.

De lijn die bij de Paschamaaltijd werd vastgesteld in de verhouding van Johannes tot Simon Petrus wordt voortgezet tot de dag van vandaag.

Johannes vertelt in hoofdstuk 20:2-8:

‘Jlings kwam zij dan bij Simon Petrus en bij de andere discipel, die Jezus liefhad [dat is dus Johannes], en zei tot hen: Zij hebben de Here weggenomen uit het graf en wij weten niet, waar zij Hem hebben neergelegd.

Petrus dan ging op weg en ook de andere discipel en zij begaven zich naar het graf; en die twee liepen samen snel voort; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam het eerste aan het graf, en zich vooroverbuigende, zag hij de linnen windsels liggen; hij ging echter niet naar binnen. Simon Petrus dan kwam ook, hem volgende, en hij ging het graf binnen en zag de windsels liggen, maar de zweetdoek, die op zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de windsels liggen, doch opgerold, terzijde op een andere plaats. Toen ging ook de andere discipel, die het eerst aan het graf gekomen was, naar binnen, en hij zag het en geloofde...’

Beurtelings zijn Johannes en Petrus elkaar even voor. Maar hier lezen wij dat de apostel Johannes sneller liep dan Petrus. Dat kwam echt niet omdat Johannes een nek aan nek race van Petrus wilde winnen, dus dat het aankwam op hardlopen. Het had niet zomaar een lichamelijke oorzaak.

Toen wij spraken over het lijden van Jezus, zagen wij dat Johannes de discipel was die aan de boezem van Jezus lag. Dit wordt in Johannes 21:20 nog eens herhaald: *‘En Petrus, zich omwendende, zag de discipel volgen, die Jezus liefhad, die zich bij de maaltijd aan zijn borst geworpen had en gezegd had: Here, wie is het die U verraadt?’*

Het is niet voor niets dat Johannes in het Paasevangelie nog even

beschrijft dat die twee discipelen op weg gaan, nadat het bericht van de vrouwen gekomen is: De Heer is opgestaan, het graf is leeg. En dan zien we dat Johannes zelfs harder loopt dan de vurige Petrus. We weten niet waarom dat is. Dat staat niet beschreven. Mogelijk vond Petrus dat Johannes met zijn 'blankere lei' maar eerst eens moest gaan kijken. In ieder geval is het Johannes die vooroploopt. En pas als Johannes vermeldt dat daar niets is, komt Petrus en kijkt ook naar binnen. En hij zoekt wat verder.

Als de Heer met Pasen de identiteit herstelt, dat wil zeggen: de oude dingen herstelt en vernieuwt, dan herstelt Hij ook de verhouding die er altijd was aan de tafel en in de discipelenkring. Want Hij heeft ook tot een bepaalde functie geroepen. En de functie van Johannes was plaats te nemen aan de rechterzijde van Jezus. Dat was de ereplaats, de plaats ook van de openbaring. Zoals de oudste zoon bij vader thuis plaats mag nemen aan de rechterzijde en vader geheimen aan hem kan vertellen, zo neemt Johannes plaats aan de rechterzijde van Jezus. En van Jezus zegt hij dat Hij Degene is Die aan de boezem van de Vader was in de eeuwigheid. Hij heeft ons God doen kennen.¹⁴

Jezus Zelf was aan de ereplaats bij de Vader in de hemel en daar heeft Hij de geheimen van het Koninkrijk gehoord.

Als wij de geschiedenis verder lezen, dan zien we hoe Johannes altijd aan de boezem van Jezus is geweest. Hij was het, die bij het kruis stond en getuige was van alles wat daar gebeurde. Hij heeft ook gezien hoe de hamer aan het gebeente van Jezus voorbijging. Johannes zegt het nadrukkelijk in Johannes 21:24: *'Dit is de discipel, die van deze dingen getuigt en die beschreven heeft en wij weten dat zijn getuigenis waar is.'*

En in 1 Johannes 1:1-3:

'Hetgeen was van den beginne, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze (eigen) ogen, hetgeen wij

¹⁴ Johannes 1:18

aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens – het leven toch is geopenbaard en wij hebben gezien en getuigen en verkondigen u het eeuwige leven, dat bij de Vader was en aan ons geopenbaard is – hetgeen wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ook u, opdat ook gij met ons gemeenschap zou hebben.’

Johannes heeft gezien hoe die Romeinse soldaat op Golgotha kwam en van de beide moordenaars aan weerszijden van Jezus de benen en de borstkas insloeg, maar die van Jezus niet. Later hebben de discipelen – en ook Johannes – het dieper verstaan: Dit is de identiteit van Jezus. Zijn bloed wordt gestort, maar Zijn gebeente wordt niet gebroken. Want Hij is en blijft Dezelfde. Hij zal opstaan uit de doden en zij zullen zien in Wie zij gestoken hebben.

We lezen van Johannes ook dat hij *geloofde*, toen hij het lege graf zag. Dat lezen wij niet van Petrus. Ook niet in het verslag van Lucas over de opstanding. Hij schrijft: *‘Doch Petrus stond op en liep snel naar het graf. En toen hij zich bukte, zag hij alleen de windsels. En hij ging weg, bij zichzelf ‘verbaasd’ over wat er mocht gebeurd zijn.’*¹⁵ In Johannes 20:9 schrijft Johannes erbij: *‘...want zij kenden de Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan’.*

Maar Johannes geloofde al bij het open graf.

Als het gaat om de ‘wonderbare visvangst’ in de toekomst, dan zien wij dat die verhouding van Johannes en Petrus ook dan weer gaat optreden. Het staat hier niet voor niets beschreven hoe die twee discipelen zich tot elkaar verhouden. De verschijning aan het meer van Tiberias en van de wonderbare visvangst, is een machtig plaatje van de toekomst des Heren en van de ‘wonderbare visvangst’ die komen gaat. Daarom moeten wij goed opletten wat er hier precies gebeurt. Het is Johannes, die de openbaring krijgt: *‘Het is de Here’.*¹⁶

¹⁵ Lucas 14:12

¹⁶ Johannes 20:7

Hij herinnerde zich hoe Jezus hen geroepen had – ook bij een wonderbare visvangst.¹⁷ Johannes realiseert zich: Het is de Heer, die ons toen riep en die niet laat varen het werk van Zijn handen. Het komt alles, zoals Hij gezegd heeft. En op deze openbaring in de ziel van Johannes, werpt Petrus zich in de zee. Hij is meteen weer actief.

Toen Jezus zei: *‘Eén uit u zal mij verraden’*, was Petrus ook actief en gaf een wenk aan Johannes. Hij mocht Johannes niet voorbijlopen om zelf naar Jezus toe te gaan en Hem bij de schouder te pakken en zeggen: *‘Vertel het mij. Wie is het?’* Hij moest de plaats van Johannes respecteren. Daarom wenkt hij Johannes om het Hem te vragen. En dan openbaart de Heer het aan Johannes door het paasbrood – door de maaltijd.

En als die grote toekomst aanbreekt en er een ‘wonderbare visvangst’ in de wereld moet komen, dan zal dat weer niet buiten profetie om gaan. Al is ‘Petrus’ nog zo vurig, en mag hij een geweldige herder zijn; er mogen nog zo veel dominees en voorgangers zijn, maar ergens zal daar bijzondere openbaring aan te pas komen.

Terug naar het meer van Tiberias.

Petrus is actief. En wat de anderen niet konden, kan Petrus wel. Hij sleept het net, dat bijna niet meer te slepen viel vanwege de vele grote vissen, helemaal alleen naar de oever toe. Ten slotte eindigt die wonderbare visvangst met de maaltijd van het Koninkrijk Gods op de oever met Jezus.

Dat moet iets geweldigs zijn geweest. Er werd niet bij gesproken. We lezen dat niemand van de discipelen Hem durfde te vragen wie Hij was. Want zij wisten dat het de Here was.¹⁸

We weten uit Handelingen 10 dat Petrus, toen hij voor de eerste keer in de heidenkring het evangelie ging brengen, hij dan juist vertelt hoe God Jezus heeft opgewekt en dat Hij met hen gegeten en

¹⁷ Lucas 5:1-11

¹⁸ Johannes 21:12

gedronken heeft nadat Hij uit de doden was opgestaan.¹⁹

Toen Petrus dat verkondigde viel de heilige Geest op allen, die het woord hoorden.

Er zal in de heidenwereld een wonderbare maaltijd komen – een wonderbaar Avondmaal in de heiden-christelijke gemeente, waarop de heilige Geest neerkomt, zodat de gemeente met de opgestane Jezus mag eten en drinken en de openbaring Gods er aanwezig zal zijn.

Dit is in principe al begonnen.

Na de maaltijd op de oever, krijgt Petrus ook zijn identiteit als herder terug.

De Heer spreekt met Maria van Magdala om te bewijzen dat de duivel overwonnen is. Hij spreekt met Simon Petrus om diens verloochening te overwinnen door Zijn liefde en door Zijn bloed. Hij spreekt met Paulus op de weg naar Damascus over Zijn 'identiteit': *'Saul, Saul, waarom vervolgt gij Mij? En hij zei: Wie zijt Gij, Here? En Hij zei: Ik ben Jezus, die gij vervolgt.'*²⁰ Jezus spreekt hem aan met de naam 'Saul'. Met andere woorden: Je bent op de lijn van de oude koning Saul.

Jezus spreekt ook met Johannes op Patmos: *'Wees niet bevreesd, Ik ben de eerste en de laatste, en de levende, en Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheden en Ik heb de sleutels van het dodenrijk.'*²¹ En dan moet Johannes zien dat de duivel en de antichrist overwonnen zijn, totdat het Koninkrijk Gods volkomen zal zijn doorgebroken.

HERDERSCHAP EN PROFETIE

Jezus spreekt apart met Petrus om hem zijn identiteit als herder terug te geven:

19 Handelingen 10:40-41

20 Handelingen 9:4-5

21 Openbaring 1:17-18

‘Toen zij de maaltijd gehouden hadden, zei Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes. Hebt gij Mij waarlijk lief, meer dan dezen? Hij zei tot Hem: Ja Here, Gij weet dat ik u liefheb.’

Tot driemaal toe herhaalt Jezus Zijn vraag, en telkens is Zijn antwoord aan Petrus: *‘Hoed Mijn schapen.’*²²

Want juist in het ‘herder zijn’ had hij Jezus ‘verraden’.

Eerder spraken wij over de politieke moordenaars die met geweld en het zwaard Israël wilden verlossen. En daartegenover staat Jezus, die als de goede Herder Zijn leven aflegt voor de schapen, en dit gebod van de Vader heeft ontvangen.²³ Hij moest Zijn leven afleggen om het weer op te nemen, door met Pasen op te staan.

Welnu, als Simon Petrus een herder wil zijn en de schapen wil hoeden – als hij voorop wil gaan – dan zal hij achter Jezus aan moeten gaan en zijn kruis moeten dragen.

Nadat hij door Jezus ‘in ere is hersteld’ zegt Jezus tegen hem: *‘Toen gij jonger was, omgordde gij uzelf en gij ging, waar gij wilde, maar wanneer gij eenmaal oud wordt, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u omgorden en u brengen, waar gij niet wilt.’*²⁴

Dit zei Jezus om hem te kennen te geven met welke dood hij God verheerlijken zou. En nadat Jezus dit gezegd had, sprak Hij tot Petrus: *‘Volg Mij’*.

Echt herderschap houdt verband met een gang naar het ‘kruis’.

Wat er zich op het ogenblik allemaal afspeelt in de kerken, is veelal het zoeken van zichzelf. Een zoeken van ‘de eer’, en niet een volgen van Jezus. Vaak komt het neer op een sparen van de instituten boven de waarheid. Het ware herderschap zal een volgen van Jezus zijn, zelfs in verdrukking en nood.

22 Johannes 21:15-19

23 Johannes 10:17-18

24 Johannes 21:18-19

Petrus wordt in ere hersteld. Maar dan vraagt hij meteen naar de positie van Johannes:

‘En Petrus, zich omwendende, zag de discipel volgen die Jezus liefhad, die zich aan de maaltijd aan Zijn borst geworpen had, en gezegd had: Here, wie is het, die U verraadt?’

*Toen hij deze zag, zei Petrus tot Jezus: Here, maar wat zal met deze gebeuren? Jezus zei tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijft, totdat Ik kom, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.’*²⁵

Het gaat hier weer om de verhouding van Petrus tot Johannes. In de gemeente van God is die als van de ‘profeet’ tot de ‘herder’. Dit moet Petrus goed weten. En ten aanzien van het *‘hoed Mijn schapen’* moeten ook alle Pausen dit goed weten – als zij althans pretenderen de voortzetting van Petrus te zijn. Zij moeten weten dat God niet die kerkelijke hiërarchie wil – geen heerschappij – maar dan moeten zij achter Jezus juist schande verdragen en naar ‘het kruis’ willen gaan. Dan hadden zij ook in de Tweede Wereldoorlog niet bang moeten zijn om te waarschuwen tegen de kwade machten – ook al zouden zij worden gedood. Maar daar is niets van gebleken.²⁶

In de tweede plaats moeten zij er rekening mee houden dat naast de ‘herder’ Petrus, een ‘Johannes’ aan de boezem van Jezus wordt geplaatst, die de openbaring ontvangt.

Nooit kan ‘Petrus’ het *ex cathedra* spreken alsof hij de openbaring van God krijgt en die voor zichzelf kan annexeren. Als de Pausen werkelijk de voortzetting van Petrus zouden zijn, dan nog hadden zij de openbaring van een ‘Johannes’ moeten krijgen.

Het gaat hier om Petrus en Johannes.

Juist met het oog op de komende ‘grote visvangst’ wil de Heer a priori de gemeente bewaren. Als de zielen worden binnengebracht voor ‘institutionalisme’ en er weer allemaal wetten en bepalingen

²⁵ Johannes 21:20-22

²⁶ Voor het behoud van de exegese is hier de historische context gehandhaafd.

worden gesteld; als er door allerlei menselijke instellingen weer heerschappij en hiërarchie wordt uitgeoefend over de kudde, dan zal de Heer de leiding behouden door profetie.

De Heer alleen, en niemand anders.

Als Petrus als herder in het ambt is hersteld om de schapen te hoeden, dan mag hij naar het 'kruis' gaan. Dan mag hij Jezus dienen in het hoeden van de schapen. Maar als hij denkt dat bij dit hoeden ook valt dat hij zich met Johannes kan bemoeien – in die zin dat hij wil weten wat er met Johannes gebeurt, dan zegt Jezus: *'Indien Ik wil, dat hij blijft, totdat Ik kom, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.'*

Tot aan de Jongste Dag zal er openbaring van Jezus Christus zijn, zodat er nooit heerschappij zal zijn over de schare – in die zin dat de 'kudde' eraan ten ondergaat.

Deze geschiedenis is een machtige openbaring van Jezus Christus.

De Heer gaat Zijn volk vergaderen en een grote visvangst geven onder de volkeren van de wereld

DE HEER IS OPGESTAAN!

Als eenmaal het Joodse volk tot bekering is gekomen en – na de grote visvangst van de toekomst – in de 'Petrus-functie' van het hoeden der volkeren terechtgekomen is, zal er een Koninkrijk Gods zijn, maar ook een 'hoeden van de schapen'. En dan kan aan de 'horizon' de 'valse herder' opduiken – de antichrist. Maar hij zal het met één ding heel zwaar krijgen, namelijk met het optreden van de twee getuigen, de twee profeten van de eindtijd Mozes en Elia.

Over de antichrist in de eindtijd zegt Paulus: *'Dan zal de wetteloze zich openbaren, die de Here Jezus zal doden door de adem zijns monds en machteloos maken door zijn verschijning, als Hij komt.'*²⁷

God houdt de profetie 'in reserve'. Ook dan wanneer het herderlijk ambt helemaal bedorven is. Want de Heer is opgestaan en is alle

27 2 Thessalonicenzen 2:8

doodswerkingen voorbij. Hij heeft de satan totaal overwonnen. Het is onmetelijk rijk dat Jezus Christus is opgestaan en dat Hij de Heer is.

De Heer gaat ook ons in Nederland vingerwijzigingen geven. En op Zijn bevel zal het geschieden. Hij heeft het alles in Zijn handen. De ‘visjes’ zwemmen al naar ‘het net’ toe – om de beeldspraak vast te houden.

Ook de verhouding Johannes-Petrus, en wat er met Israël op dit ogenblik gebeurt, heeft Hij in Zijn handen.

De Heer is opgestaan!

Hij hoort ons, zittend aan de Almachtige rechterhand van de Vader. Hij is de Heer. Hij is ten hemel gevaren en bereidt alle dingen voor Zijn machtige toekomst en Zijn verschijning in heerlijkheid, voor.

Als wij zien hoe alles uit elkaar gescheurd is en de draad niet meer zien, dan mogen wij vol vertrouwen naar Jezus wijzen. Hij leeft. Hij is opgestaan. En als je de vergeving van zonden vraagt in Zijn Naam en in Zijn bloed, dan geeft Hij die en herstelt Hij uw leven.

Hij zegt: *‘Vrede zij u!’*

Hij herstelt de kudde, maar ook de enkeling die uit elkaar gescheurd is.

Hij maakt de wonderbare visvangst die Hij in Lucas 5 al in uitzicht heeft gesteld, waar. Alles vanuit de overwinning op de dood en de duivel en de schuld van de mensen. Hij leidt de wereldgeschiedenis, totdat Hij komt in heerlijkheid.

Dat maakt mij zo mateloos blij. Want hoezeer een mensenleven ook kapot gegaan kan zijn – het is nooit zo erg dat de Heer er geen raad mee weet. Jezus weet er raad mee, want Hij heeft alles gedragen en heeft het alles overwonnen

Vrede zij ulieden!

Ook als wij met Hem willen eten en drinken in Zijn Koninkrijk dan mogen wij weten dat de Heer tegenwoordig is. Hij zegt het Zelf: *‘Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.’*²⁸

28 Matthéüs 18:20

Dat is een enorme realiteit.

Blijf niet met uw innerlijk 'uiteenvallen' zitten. Blijf niet zitten met het verscheurd worden door de macht van de zonde en de nood van uw leven.

Volkeren zijn verscheurd. Alles is uit elkaar gevallen en heeft zijn samenhang verloren. Een verscheurde wereld en verscheurde mensen, die tegelijk ja en nee denken. Die getrouwd zijn en ook weer niet getrouwd. Een vrouw hebben en toch ook weer niet. Mensen die een dubbelleven leiden. Een 'Thomas-leven'. Die het wel geloven en toch ook weer niet. Mensen, die eerst moeten zien en tasten, voordat zij geloven. Zij hebben de identiteit van Jezus nooit ervaren.

En daarom is Jezus gekomen. Om weer vrede te geven. Jezus kan ons hart ontsluiten, zodat wij ervaren: Het is de Heer.

Jezus leeft!

Hij is gekomen om te vergaderen en de vrede te herstellen. Om de hemel en de aarde weer tot eenheid te herstellen. Hij is gekomen om het Vrederijk te geven en de harmonie tussen de volkeren te brengen. Om aan een gescheurde volkerenwereld de identiteit terug te geven.

Maar dan zullen we wel discipelen van Hem moeten worden.

Israël vecht om zijn identiteit terug te krijgen. Maar die identiteit ligt alleen in de Vredevorst.

Zo moeten wij de grote geschiedenis zien, en ook ons eigen leven. Alles hangt af van Jezus Christus.

God heeft alles op één kaart gezet, en dat is de kaart van Zijn lieve Zoon, die voor ons allen in de dood ging en die is opgestaan. Hij is de ware Herder, Die de schapen bij name kent.

Toen Hij hing in de Godverlatenheid, bedekte de Vader Zijn identiteit voor Jezus, zodat Hij riep: *'Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'* Hij onderging de buitenste duisternis. En nu wil God niemand verlaten, die op Jezus bouwt.

Jezus is opgestaan!

Hij leeft!

DE VERSCHIJNING AAN DE DISCIPELEN*

‘Toen het dan avond was op die eerste dag der week en ter plaatse, waar de discipelen zich bevonden, de deuren gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus en stond in hun midden en zei tot hen: Vrede zij u! En na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De discipelen dan waren verblijd, toen zij de Here zagen. [Jezus] dan zei nogmaals tot hen: Vrede zij u! Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zei tot hen: Ontvangt de heilige Geest. Wie gij hun zonden kwijtscheldt, die zijn ze kwijtgescholden; wie gij ze toerekent, die zijn ze toegerekend.’

(Johannes 20:19-23)

HIJ BLIES OP HEN

*‘Wees gegroet, gij eersteling der dagen,
morgen der verrijzenis!
Bij wiens licht de macht der hel verslagen
en de dood vernietigd is.’*

De ‘eersteling der dagen’, waarop de Heer uit Zijn graf opstond, is een wonderlijke dag geweest. Op de avond van Zijn opstandingsdag, die volgens Johannes ook de eerste dag van de week was, verscheen Jezus in de kring der discipelen.

De kerntekst voor deze preek is het slot van het verslag van Johannes over Jezus’ verschijning aan Zijn discipelen. Daar lezen wij: *‘Hij blies op hen’*.¹

Een bijzonder teken.

U zult misschien zeggen: Het teken is duidelijk. Het is natuurlijk

¹ Johannes 20:22

* Preek uitgesproken in 1966

het symbool en voorteken van de Pinksterdag. Dat is het inderdaad ook. En het is eveneens een teken en symbool van het in het ambt stellen van de apostelen en van de wereldzending.

Maar dit teken gaat veel dieper.

De Opgestane, die de tekenen van Zijn kruisiging in Zijn handen en zijde kan tonen, en dat ook deed, diezelfde Man van Nazareth staat – verreezen uit het graf – voor het kleine groepje van tien discipelen en blaast op hen. Thomas was er niet bij en Judas behoorde na diens verraad al niet meer tot de kring der discipelen.

Jesus blaast op deze tien vanuit de eeuwigheid, vanuit de onverderfelijkheid, en vanuit Zijn opstandingslichaam dat gekruisigd was. Daarbij zegt Hij: *‘Ontvangt de heilige Geest.’*

Het is goed om dit teken als zodanig eerst even te overdenken, om daarna dieper op de inhoud in te gaan.

Dit ‘blazen’ van Jezus is zoiets als het blazen van God op de scheppingsdag en van het herstel van de schepping en de mens. Toen God de mens gevormd had uit het stof der aarde, en het lichaam al was geformeerd, blies Hij met Zijn eigen mond de levensadem in de mens. Dit staat niet van de dieren beschreven. God heeft de levensadem aan de hele schepping gegeven – ook aan de dieren en de planten. Maar van de mens staat het er speciaal bij. Dat is omdat de mens naar Gods beeld gemaakt is. Daarom heeft God hem de adem in de neus geblazen en zo werd de mens, de beelddrager van God, tot een levende ziel.

Sinds de schepping is dit de volkeren altijd wel bijgebleven. Want er zijn nog overblijfselen in de gebruiken die erop wijzen hoe hoog het vanaf de oeroude tijden geschat is dat God Zelf, dus vanuit Zijn eigen adem, de mens de adem gegeven heeft, om hen zo tot levende creaturen te maken.

Het is van oude tijden af gebruik geweest om bij de begroeting de ademhalingsorganen tegen elkaar te drukken. De kus is aanvankelijk niet zozeer iets sensueels geweest – of de ‘kus der liefde’. Zeker niet in de zin, zoals het thans allemaal gevierd en bejubeld wordt. Maar

oorspronkelijk is de kus het over en weer begroeten van elkaars adem geweest. Het was wederkerig, en daarin werd het goddelijke leven van de ander begroet. Men gaf daarmee aan: U bent ook van Gods geslacht. Ik herken u als schepsel van God. Dat lag in dit symbool uitgedrukt.

Volkeren die nog dichter bij de oertijd staan, zoals de Aboriginals van Australië en de Maori's van Nieuw-Zeeland, hebben in hun gebruik die herinnering nog bewaard door de neuzen tegen elkaar aan te drukken bij de begroeting. We vinden deze oude gebruiken ook nog terug bij de Inuit die leven in de 'extremiteiten', de meest veraf liggende gebieden, van de aarde.

Wij treffen het ook aan in Psalm 2:12: *'Kust de zoon, opdat hij niet toorne, en gij onderweg niet te gronde gaat, want zeer licht ontbrandt zijn toorn.'* In die Psalm gaat het over het woeden der volken. Over de 'adem van de afgrond'. Over de opgeblazenheid en de hoogmoed van mensen dat zij zelf wel een Rijk Gods kunnen stichten. En het ene rijk denkt het al beter te kunnen doen dan het andere. Babel beter dan Assyrië. Beide zijn beeld van de antichrist.

Maar God zegt: *'Ik heb immers mijn koning gesteld over Sion, mijn heilige berg (...) Nu dan, gij koningen, weest verstandig, laat u gezeggen, gij richters der aarde. Dien de Here met vreze en verheugt u met beving. Kust de zoon...'*

Heb eerbied voor Zijn adem. Want dat is eerbied voor de Geest van God.

De diepte van het verraad van Judas is geweest dat hij in Gethsémane schijnbaar de Geest van God begroette in de adem van Zijn Zoon. Dat is waarom Jezus hem vroeg: *'Judas, verraadt gij de Zoon des mensen met een kus?'*² Met andere woorden: met het symbool van de eerbied voor de Geest van God?

2 Lucas 22:47

HIJ BLIES OP HEN

Een soort herinnering hieraan is tot vandaag ook wel bewaard gebleven in een soort gelukzalige ademhalingsleer – zoals bijvoorbeeld de yogaleer. Ik zal niet tegenspreken dat de ademhaling – puur lichamenlijk gesproken – ontzaglijk belangrijk is voor de mens. De longen nemen een groot deel van het lichaam in beslag. Het zijn essentiële organen, en men doet er verkeerd aan om die te beschadigen.

In ons spraakgebruik wordt het belang van de ademhaling ook in allerlei termen tot uitdrukking gebracht. Je kunt de psyche van een mens niet scheiden van zijn adem. God blies de adem in de mens en zo werd hij tot een levende ziel. En als er op psychisch gebied iets spannends plaatsvindt, dan wordt er wel gezegd: het is adembenemend. Of als geestelijk iets erg benauwd is, dan hebben we er uitdrukkingen voor als: Het is om te stikken.

In die samenhang wil ik als voorbeeld noemen het ‘verstikkende’ klimaat in de communistische wereld. Het snijdt je de adem af.

Maar dat wij onze longen kunnen oefenen door een ademhalingsleer zoals die van de Mazdaznan³, en daardoor kunnen vergeestelijken en we er als het ware de vrede Gods mee kunnen verkrijgen, is modern heidendom. Daarvoor moet God Zelf blazen en God blaast alleen op de basis van de verzoening door het bloed van het Lam.

Een veel betere ademhalingsleer treffen wij aan in de Heilige Schrift. Daar lezen wij in Romeinen 8:11 – een hoofdstuk dat werkelijk niet losstaat van het Paasevangelie, maar er helemaal vanuit gaat:

‘En indien de Geest van Hem, die Jezus uit de doden heeft opgewekt, in u woont, dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden opgewekt

³ De ademoefeningen en leefwijze van Mazdaznan zijn gericht op de ontwikkeling van een optimale balans tussen geest, ziel en lichaam, waarmee een mens zo vitaal en gezond mogelijk, luistert naar zijn innerlijke stem, zich verbindt met de eeuwig werkende goddelijke intelligentie en in harmonie leeft met de wetten van de natuur. (Bron: <https://mazdaznan.nl/>)

heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, die in u woont.'

En dan verbindt Paulus daar conclusies aan voor het gewone leven van elke dag om toch niet 'naar het vlees' te leven: *'Want indien gij naar het vlees leeft, zult gij sterven; maar indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zult gij leven. Want allen, die door de Geest Gods geleid worden, zijn zonen Gods.'*⁴

Daarbij trekt hij de lijn door naar de hele schepping en dan hoort hij als het ware het zware 'ademhalen' van de schepping: *'Want met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden der zonen Gods. (...) Want wij weten, dat tot nu toe de ganse schepping in al haar delen zucht en in barensnood is.'*⁵

Een vrouw die in barensnood is, zucht diep. Het baringsproces raakt ook de ademhaling. En zó hoor je als het ware het 'zware zuchten' van de schepping.

Paulus vervolgt met: *'En niet alleen zij, maar ook wijzelf, [wij,] die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.'* En dan spreekt hij over de 'ademhaling van de heilige Geest is ons: '... want wij weten niet wat wij bidden zullen, maar de Geest zelf pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.'⁶

Er is een 'ademhaling' Gods in de gemeente die met het bloed van het Lam gekocht is. De openbaring van de kinderen Gods.

Op de eerste dag der week blies Jezus op Zijn discipelen. Het was een 'blazen' van God uit en dat is blazen met volmacht. En inderdaad is dit blazen een teken en voorspel van Pinksteren. Want op de Pinksterdag zal God Zelf de gemeente aanwakkeren en Zijn Geest in hen leggen. Hij laat de Geest 'waaïen' in hun zielen en volledig intrek nemen in Zijn gemeente, opdat zij doorademd worden van de

4 Romeinen 8:12-13

5 Romeinen 8:19 en 22

6 Romeinen 8:23 en 26

overwinning van Jezus Christus en van de verzoening die er ligt in Zijn bloed – doorademend van het nieuwe, eeuwige leven.

Hij blies op hen – een wonderlijk teken.

Het herinnert ons ook aan Ezechiël 37, waar de oudtestamentische gemeente als dood was. Het was een ‘knekelveld’. Door het woord van de profeet Ezechiël voegden de beenderen zich aaneen zoals zij bij elkaar hoorden. Maar een geest was er nog niet in. Totdat Ezechiël namens God moest profeteren: ‘... zo zegt de Here *HERE*: kom van de vier windstreken, o geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij herleven.’ Toen blies de geest in hen en zij stonden overeind en werden een levend, strijdbaar leger voor de eer en de heerlijkheid van de Koning der heerscharen.⁷

VREDE ZIJ U

Op de avond van de eerste dag der week zijn de tien discipelen weer vergaderd. Maar op zichzelf is dit ‘vergaderd zijn’ nog niet voldoende. We lezen dat waar zij zich bevonden, de deuren gesloten waren uit vrees voor de Joden. Zij zijn in het defensief gedrongen door het rijk der duisternis. Maar Jezus blaast op hen en als de pinksterdag aanbreekt wordt die defensieve houding omgezet in een offensieve. En dit ‘offensief’ dat op de pinksterdag is ingezet, zal zich voortzetten totdat de aarde vol zal zijn van de kennis des Heren.

Als Jezus binnenkomt bij de discipelen is het eerste wat Hij zegt: ‘*Vrede zij u.*’ Dat is niet zomaar een wens of een groet, maar die vredeswens staat in direct verband met die ‘adem van God’, die Hij op hen blaast. Om dit duidelijk te maken moeten wij het Oude Testament opslaan en lezen bij Jesaja 11:1: *En er zal een rijsje voortkomen uit de tronk van Isai en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht dragen. En op hem zal de Geest des Heren rusten*’. En dan vinden wij zevenvoudig de Geest genoemd, zoals later in het boek Openbaring ook geschreven wordt over de zeven geesten die voor Zijn troon zijn.

⁷ Ezechiël 37:1-14

Jesaja noemt die zeven geesten van God op:

- 1 – de Geest des Heren
- 2 – de Geest van wijsheid
- 3 – de Geest van verstand
- 4 – de Geest van raad
- 5 – de Geest van sterkte
- 6 – de Geest van kennis
- 7 – de Geest van de vreze des Heren

Aansluitend noemt Jesaja:

‘...hij zal de aarde slaan met de roede zijns monds en met de adem zijner lippen de goddeloze doden. Gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn en trouw de gordel zijner heupen.

Dan zal de wolf bij het schaap verkeren en de panter zich nederleggen bij het bokje; het kalf, de jonge leeuw en het mestvee zullen tezamen zijn, en een kleine jongen zal ze hoeden; de koe en de berin zullen samen weiden, haar jongen zullen zich tezamen nederleggen, en de leeuw zal stro eten als het rund; dan zal een zuigeling bij het hol van een adder spelen en naar het nest van een giftige slang zal een gespeend kind zijn hand uitstrekken. Men zal geen kwaad doen noch verderf stichten op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis des Heren, zoals de wateren de bodem der zee bedekken. En het zal te dien dage geschieden, dat de volken de wortel van Isaï zullen zoeken, die zal staan als een banier der natiën, en zijn rustplaats zal heerlijk zijn.’⁸

De volken zoeken de wortel van Isaï. Zij zullen zoeken naar Wie uit de vader van David opgekomen is. Jezus is uit God voortgekomen. Hij zegt: Eer David er was en eer Abraham er was, ben Ik. Die ‘wortel’ zullen de volken zoeken. Die zal staan als een banier der natiën. Niet alleen voor Israëel, maar voor alle volken. En zijn rustplaats zal heerlijk zijn.

8 Jesaja 11:4-10

De Here Jezus, wetende dat nu alles volbracht is, en op de eerste dag van Zijn opstanding Zijn jongeren gaat begroeten, legt die vrede Gods, die alle lagen van de schepping zal door trekken, op hen. Want ook de schepping zucht om de vrede in te mogen ademen. Zij is nog in de dienstbaarheid onderworpen. Maar ook de schepping zal worden bevrijd tot de heerlijkheid van het ‘kindschap Gods’. Dat zal onherroepelijk komen.

In Openbaring 21:5 zegt God: *‘Zie, Ik maak alle dingen nieuw.’*

Die vrede legt Jezus op Zijn jongeren, op de allereerste keer van hun samenkomen na de opstanding. Hij deelt hun Gods adem mee en zegt erbij: Ontvangt de heilige Geest. Die vrede met die voorgeschiedenis van het Oude Testament legt Hij met kracht en volmacht – met het blazen van God – op dat kleine clubje eenvoudige mensen. Die vrede, waarvan de engelen al zongen in de kerstnacht, en er geen enkele deur van een huis voor Hem openstond in Zijn geboorteplaats Bethlehem – alleen die van een stal.

Wat kan er niet gebeuren als God Zelf gaat blazen op ons kleine ‘clubje volgelingen’ die hier samenkomen?

In 1948 blies Hij met Zijn Geest ook op mij, en ik ben er niet dezelfde onder gebleven. En ik weet dat Hij in de eindtijd gaat ‘blazen’ op Zijn met Zijn bloed gekochte volk.

Diplomaten kunnen heen en weer reizen, maar zij kunnen de vrede niet opleggen in het Midden-Oosten. Dat kan geen enkele diplomaat of machthebber van deze wereld. Alleen God zal blazen op Zijn gekochte volk. Jezus zegt: *‘Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.’*⁹

De gemeente zal een ‘vredesbeweging’ worden, vol van de Geest van God. Als Jezus zegt: *‘Vrede zij u’*, dan toont Hij meteen Zijn doorboorde, maar nu verheerlijkte handen. Elke vredesbeweging die losstaat van die ‘doorboorde handen’, moeten wij niet vertrouwen. Dat is de vredesbeweging van ‘Moskou’ of van de Wereldraad van Kerken. Zo’n vredesbeweging – buiten het kruis om – ‘ademt’ de geest van de antichrist.

9 Johannes 20:21

Jezus zegt: *‘Vrede zij u’,* en Hij toonde Zijn handen ter identificatie. Het was Zijn ‘paspoort’. En het is juist die identificatie die de grootste blijdschap sticht in de zielen van de jongeren: *‘De discipelen dan waren verblijd, toen zij de Here zagen.’*¹⁰

Zo ben ik verblijd als ik een broeder ontmoet die leeft vanuit het kruis en die met mij het Avondmaal wil vieren. Als het niet losstaat van de tekenen van de Gekruisigde, dan sticht het blijdschap in mijn hart.

DE BREKING VAN HET BROOD

Er is een broederschap, een gemeente, op de wereld, die nu nog uit elkaar getrokken wordt door menselijke dingen. Maar dat zal straks allemaal verdwijnen. Als de grote nood komt en de Heer gaat blazen op Zijn volk, dan gaat Hij Zelf de vrede stichten in Zijn gemeente – Zijn mystieke lichaam. Daar is Hij mee begonnen en het moet ergens weer opnieuw starten. Het uit elkaar geslagen volk moet één worden in Zijn bloed. De heilige Geest moet op hen blazen. Dan zullen zij elkaar herkennen. En zij zullen met grote blijdschap de Heer herkennen aan de tekenen van Zijn handen en voeten.

Wij moeten beginnen bij het Avondmaal. Dat herinnert ons aan de breking van het brood. Dan zien wij dat Hij Dezelfde is met Wie wij te doen hebben – de Gekruisigde. Hij is opgestaan uit de doden en daarom kan Hij blazen op Zijn gemeente. Daarom heeft Hij alle macht in hemel en op aarde, en krijgt Hij zelfs beschikking over de zevenvoudige Geest van God. De Geest van raad en sterkte. Hij alleen kan de ingewikkelde zaken van het Midden-Oosten en van de mensheid oplossen. De Heer staat er niet bij te beven. Hij heeft het in Zijn dood allemaal overwonnen.

De discipelen zien het ineens. Ze dachten dat alles kapot en verloren was. Ze hadden hemelhoog stormende dingen gehoord uit Zijn mond. Wonderlijke gelijkenissen. En ineens was daar de kruisiging. Zij

¹⁰ Johannes 20:20

werden verstrooid. Maar nu blijkt het de waarheid te zijn. Zie maar – het zijn dezelfde tekenen. Dezelfde Gehangene. En nu staat Hij voor ons.

De discipelen werden verblijd toen zij de Heer zagen.

Jezus identificeert Zich altijd. Allereerst bij Maria van Magdala, die Hem eerst niet herkende. Zij dacht dat Hij de tuinman was. Totdat Hij roept: Maria! Dan ineens hoort zij diezelfde stem. Zij herkent Hem en er is grote blijdschap.

Thomas zegt: Als ik Hem niet kan identificeren door Hem te tasten – dus niet alleen te zien, maar zelfs te tasten, dan zal ik niet geloven. En dan roept Jezus hem: Kom hier Thomas, en identificeert Hij Zich voor de ongelovige Thomas. Waarop de Heer zegt: *‘Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.’*¹¹ Er is ook identificatie mogelijk door geloof in de Schriften. Door hen die genoeg nemen met de identificatie die de heilige Geest geeft door innerlijke evidentie en door het Woord der Schriften.

Door het woord van de Gekruisigde kun je Jezus identificeren. Zoals de Emmaüsgangers het ten slotte uit de Schriften gewaar moesten worden en Hem moesten leren identificeren. Jezus werd hun openbaar uit de Schriften en hun harten werden brandende. En onder de breking van het brood, zien zij ineens: Maar Hij is het!

Ook bij de wonderbare visvangst kwam het op de identificatie aan. De discipelen konden Hem eerst niet zien. Maar toen zij in eerste instantie niets hadden gevangen en later, op Jezus’ woord, het net vol was van de menigte van grote vissen, zei Johannes door innerlijke ingeving: Het is de Heer. Ik heb Hem geïdentificeerd. En op die identificatie werpt Petrus zich in zee.

In onze tijd wordt de identiteit van Jezus ook steeds meer openbaar.

God sprak in 1948 dat het Joodse volk zó niet thuis kan komen. Ook de ‘valse eenheid’ van kerken, die met kerkgeld radicale

¹¹ Johannes 20:29

bevrijdingsbewegingen ondersteunen, wordt steeds meer openbaar.¹²

Het ene Avondmaal behoort bij de tekenen van de Gekruisigde. Door de werking van de heilige Geest zal voor het bewustzijn van de gelovigen de exegese van Openbaring 10 steeds meer gaan kloppen. Ik kan die identificatie dat het Jezus was die sprak, niet verzorgen. De Heer Zelf geeft die innerlijke overtuiging door de heilige Geest.

Daarom 'stormde' het in mijn studeerkamer toen Hij sprak. Hij blies in storm en vuur. Hij blies op een enkel mens, maar Hij blaast straks opnieuw op de hele gemeente. God zegt over de laatste dagen: *'Daarna zal het geschieden, dat Ik mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft.'*¹³

En nu moet niemand zeggen: Ben ik er wel voor bestemd?

Wij hebben allemaal deze 'geestelijke longen' van de Heer gekregen. Jezus zegt: *'Ontvangt de heilige Geest.'* Je kunt het dus ontvangen. Je kunt de kracht en glorie van de onverderfelijkheid inademen.

Jezus leeft!

Niemand moet zeggen: Maar dat is niet voor mij bestemd. Als je de Zoon aanneemt en het bloed der verzoening, dan mag je je geestelijke 'longen' openzetten. En wat Hij op je 'blazen' wil – Zijn opstandingskracht en het nieuwe leven uit God – mag je 'inademen'.

Is dat niet wonderlijk?

Het is niet zomaar een theorie, dit is werkelijkheid. Wij moeten de Geest Gods als het ware geestelijke inademen en nieuwe mensen worden. Een nieuwe schepping en leven uit Hem. Het overwinningsleven.

ACHTER GESLOTEN DEUREN

Ten slotte komen wij bij de plaats waar dit alles gebeurde.

De discipelen kwamen samen achter gesloten deuren uit vrees voor de Joden.

¹² Uitgesproken in 1974. De historische context is hier gehandhaafd.

¹³ Joël 2:28

De ene keer is de verharding specifiek genesteld in het Joodse volk. Daar kwam toen alles in samen.

Later verplaatste de werking van de antichrist zich.

We hebben die gezien in onder anderen keizer Nero, in Napoleon en in Hitler. En nu ligt het zwaartepunt van de werking van de antichrist in het communisme en de Wereldraad van Kerken. Er zijn steeds weer nieuwe aspecten in de aanvallen van de vorst der duisternis, die niet ophoudt om het 'zaad van de vrouw' aan te vallen. Om telkens weer vanuit een andere hoek de gemeente aan te vallen. En daarom zijn er ook altijd weer op een andere manier 'gesloten deuren'. Deuren, waarachter men zich angstig terugtrekt om te 'vergaderen.' Ook nu. Zoals bijvoorbeeld in het communistische Rusland. Het komt zo vaak voor dat men ergens uit angst een deur gesloten moet houden en niet in de kracht Gods tot het offensief durft over te gaan.

Maar Jezus komt bij de discipelen achter die gesloten deur, en Hij blaast op hen. En straks spreken zij niet meer achter gesloten deuren, maar open en bloot op de Pinksterdag. En het werd in alle talen van de wereld gehoord.

Van het defensief wordt het het grote offensief.

Er zijn ook veel kerkinstututen die achter de deur van hun dogmatiek en hun kerkrecht, de gemeente willen vergaderen. Uit een soort angst om de macht of het systeem kwijt te raken. Angst om de bisschopsstoel te verliezen en noem maar op. Men moet zelfs een compromis sluiten met het communisme of met de geest van deze tijd, en het liefs achter gesloten deuren vergaderen. Maar dat is niet de 'adem' van de Almachtige, en de 'adem' van Jezus Christus.

Misschien hebben wij in ons particuliere leven allemaal wel een gesloten deur. Misschien vertrouwen we de Heiland wel, maar hebben we toch graag een 'safe', een dikke stalen deur, waarachter wij liefst ons hele bestaan maar veiligstellen. In economisch of in ander opzicht.

De wereld is vol dreiging, angst en spanning. En dan hebben wij

graag een deur waarachter wij met ons gezin of ons clubje kunnen vergaderen. Maar achter die gesloten deur van ons komt Jezus en zegt, ook vandaag: *‘Vrede zij u’*. Hij weet wel welk deurtje wij erop nahouden. Maar Hij komt door die gesloten deur van u en zegt: Ik gebied Mijn vrede. Ik leg Mijn vrede op u. Hij wil op u blazen en zegt: *‘Ontvang de heilige Geest’*. Ontvang Mijn opstandingskracht, Mijn glorie, Mijn majesteit.

Dan beginnen wij te ‘ademen’. Misschien eerst nog als een baby. Die moeten soms ook een klap op hun billetjes krijgen als ze net geboren zijn, om goed te gaan ademen.

Een beetje rare beeldspraak misschien. Maar zo is het toch?

Ik zou u willen toeroepen: Adem deze opstandingskracht in. Want de Heer is opgestaan.

Als wij de brief van Paulus verder lezen vanuit die ‘ademhalingsoefening’ waar Paulus op wijst – u begrijpt nu de beeldspraak – dan begrijpen wij ook goed wat hij zegt aan het slot van hoofdstuk 8:

‘Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen; en die Hij tevoren bestemd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

‘Wat zullen wij dan van deze dingen zeggen? Als God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn? Hoe zal Hij, die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft, ons met Hem ook niet alle dingen schenken? Wie zal uitverkorenen Gods beschuldigen? God is het, die rechtvaardigt; wie zal veroordelen? Christus Jezus is de gestorvene, wat meer is, de opgewekte, die ter rechterhand Gods is, die ook voor ons pleit. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid, of vervolging of honger, of

naaktheid, of gevaar, of het zwaard? Gelijk geschreven staat:

*Om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood,
wij zijn gerekend als slachtschapen.*

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons heeft liefgehad. Want ik ben verzekerd, dat nog dood noch leven, noch engelen noch machten, noch heden noch toekomst, noch krachten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Here.’¹⁴

Zo hoor ik Paulus ‘ademhalen’. Die oefening neem ik van hem aan. Dit is ademen in de vrijheid der kinderen Gods. Dit is het accepteren van het ‘blazen’ van Jezus met de longen van je ziel.

Want gebed wordt ook wel genoemd ‘de ademtocht van de ziel’. Wij kunnen geen van allen buiten deze ademhaling.

Adem in wat de Opgestane op u blazen wil. Adem het geestelijk in. Zet je longen daarvoor wijd open en je ademt de onverderfelijkheid. Je wordt er een ander mens van. Je ademt de vrede Gods in, die Hij op je gebiedt. Je ademt de zending in. Jezus zegt: ‘*Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, [dus tot glorie gebracht heeft] zend Ik ook u.*’ Want indien zij met Hem lijden, zullen wij met Hem verheerlijkt worden.

Adem dit in. Kijk niet naar beneden, naar mensen of getallen, naar dit of dat – kijk alleen naar Jezus en adem Zijn glorie in. Dan zijn wij in Christus Jezus meer dan overwinnaars.

‘Alles wat adem heeft, love de Here.’

14 Romeinen 8:29-39

THOMAS*

‘En Thomas, een der twaalfen, genaamd Didymus, was niet met hen, toen Jezus daar kwam. De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben de Here gezien! Maar hij zei tot hen: Indien ik in zijn handen niet zie het teken der nagels en mijn vinger niet steek in de plaats der nagels en mijn hand niet steek in zijn zijde, zal ik geenszins geloven.

En na acht dagen waren zijn discipelen weer in het huis en Thomas met hen. Jezus kwam, terwijl de deuren gesloten waren, en Hij stond in hun midden en zei: Vrede zij u! Daarna zei Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier en zie mijn handen en breng uw hand en steek die in mijn zijde, en wees niet ongelovig maar gelovig. Thomas antwoordde en zei tot Hem: Mijn Here en mijn God! Jezus zei tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.’ (Johannes 20:24-29)

ONGELOOF

Het ongeloof – ofwel de ‘verharding’ – van Thomas heeft toch wel een bijzonder karakter. Hij is anders dan de andere discipelen. Natuurlijk heeft hij ook het verhaal van de vrouwen gehoord toen zij bij het open graf van Jezus twee blinkende gestalten zagen, die tegen hen zeiden: *‘Herinnert u, hoe Hij, toen Hij nog in Galiléa was, tot u gesproken heeft, zeggend, dat de Zoon des mensen moest overgeleverd worden in de handen van zondige mensen en gekruisigd moest worden en ten derden dage opstaan.’* De vrouwen hebben alles wat zij bij het graf beleefd hebben aan de elven doorgegeven – zo vermeldt Lucas in hoofdstuk 24:9. Daar was Thomas natuurlijk ook bij. De andere discipelen zullen zich inderdaad herinnerd hebben hoe Jezus bij de lijdensaankondiging telkens gezegd heeft dat het moest gebeuren, en dat Hij ten derde dage zou opstaan. En ook Thomas zal wel een lichtje

* Preek uitgesproken in 1977

van herinnering zijn opgegaan, dat Hij dit inderdaad gezegd heeft.

En nu constateren zij dat het graf werkelijk leeg is, en zijn zij getuigen van bijzondere gebeurtenissen: Er kwam een aardbeving, want een engel des Heren daalde uit de hemel. En Romeinse soldaten die hem zagen, werden door vrees bevangen en sloegen in doodsangst op de vlucht.¹ Zij liepen weg van het lege graf.

Dit is allemaal ook aan Thomas voorgelegd en tot hem doorgedrongen. En toch...hij kan het niet geloven. En daarom heeft hij – net als de anderen eerder – eigenlijk ook Jezus' woorden terzijde gezet, alsof die niet in vervulling konden gaan.

De 'verharding' van Thomas reikt echter nog dieper en gaat nog een stuk verder. De andere discipelen zijn allang overtuigd. En het hart van de Emmaüsgangers werd brandende gemaakt door de uiteenzetting van de Schriften dat de Christus zo lijden moest en daarna tot Zijn heerlijkheid ingaan. Bij de breking van het brood werden hun ogen geopend en konden zij de Heer identificeren en herkennen.

Hun verhaal hoorde Thomas later.

De broeders hebben echter op de opstandingsdag al met Thomas gesproken. Dat blijkt uit de tijdsaanduiding die Johannes beschrijft in hoofdstuk 20:24 en 26.

En hoe zullen zij met hem gesproken hebben? De mannen hebben het zelf eerst ook niet geloofd.² Reken maar dat Petrus naar Thomas is toegegaan en de vurige Petrus heeft hem misschien wel even door elkaar geschud om hem te overtuigen. Ik heb dat ook weleens gedaan met iemand die in de gevangenis zat omdat hij iemand van het leven had beroofd. Deze man was wanhopig en snikte van wroeging om wat hij gedaan had. Hij ging er psychisch aan kapot. Toen heb ik hem bij de schouder gepakt en een beetje door elkaar geschud, terwijl ik steeds herhaalde: Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden – ook jouw zonden. En met een paar half verwilderde ogen vroeg hij: Kan dat?

1 Matthéüs 28:4

2 Lucas 24:11

Soms zijn mensen zo wanhopig om iets wat zij gedaan hebben, dat zij even letterlijk bij de schouder moeten worden gepakt om hen van hun wroeging of vertwijfeling te bevrijden.

Het zal in die apostelkring ook wel wat emotioneel zijn toegegaan toen zij de Heer hadden gezien. Zij waren zelf immers ook ongelovig geweest.

Simon Petrus heeft Jezus alleen ontmoet, en na Zijn opstanding hebben zij Hem vis zien eten.

In het voorafgaande Schriftgedeelte lezen wij hoe Hij hun – na de wens *Vrede zij u!* – Zijn handen en Zijn zijde toonde.³ Daarmee zei Hij eigenlijk aan de hele groep discipelen: Kijk maar! Allemaal konden zij Hem aan die tekenen identificeren. En vervolgens blies Hij op hen.

Dit alles vond plaats op de avond van de opstandingsdag, die tegelijk *de derde dag* was na Zijn kruisiging.

De Emmaüsgangers hebben ook veel kunnen vertellen over wat Jezus hun onderweg allemaal had uiteengezet. En wij kunnen aannemen dat bij die uiteenzetting zeer zeker ook hoorde dat het de doorlopende lijn van de Schrift geweest is dat de derde dag in het leven van Israël altijd een keerpunt heeft betekend, waarop men van de doodssituatie overgaat in het leven. Natuurlijk hebben zij dit allemaal weer aan Thomas doorgegeven. Zij zullen hem ook verteld hebben hoe Jezus op hen blies. Door de opstanding van Jezus hebben zij kunnen ‘ademen’ in die sfeer van de verheerlijking. Eigenlijk hebben zij al een soort Pinksteren met elkaar beleefd – zij kregen een nieuwe bezieling op de derde dag.

Bijzonder dat deze planeet bij de schepping ook voor het eerst begon te ‘ademen’ op de derde dag.

De eerste dag schiep God het licht. De tweede dag heeft Hij de dampkring ingericht, en op de derde dag schiep Hij de planten en de bomen. Op die derde dag kon de planeet dus voor het eerst ‘ademen’. Toen blies God erin.

3 Johannes 20:20

Het hele scheppingsverhaal is getoonzet op het verhaal van de exodus uit Egypte, waarbij de chaosmachten werden bezworen, en er orde werd geschapen – totdat de uitleiding voltooid was op de zevende dag. En op de derde dag wordt er ‘geademd’.

De discipelen mogen ook ‘ademen’ op de derde dag. Zij waren allemaal tot stikkens toe benauwd geweest. De adem was hun afgesneden toen dat verschrikkelijke gebeurde op Golgotha. Maar toen zij de Heer hadden ontmoet en Hij op hen blies, ademden zij Zijn overwinning in. Dat alles heeft Thomas gemist. En als zij Thomas aanspreken en hem in deze kracht willen overtuigen, dan zegt hij: ‘Je kunt mij nog meer vertellen dat je die tekenen gezien hebt in Zijn handen en Zijn zijde. Maar ik wil in dit geval zelfs mijn ogen niet geloven.’ Ik zeg het nu maar eens in mijn eigen woorden.

Thomas gaat een stapje verder. Hij wil zelfs zijn eigen ogen niet geloven. Want je kan altijd nog lijden aan gezichtsbehoecheling. Maar – zegt hij – dan wil ik ook nog met mijn vinger *tasten* in die brede littekenen van die zware nagels die door Zijn handen zijn gegaan. En dan wil ik mijn hand leggen in Zijn zijde. En als dat niet gebeurt, dan wil ik niet geloven.

Daar liet hij de broeders mee gaan.

DE GESCHIEDENIS VAN THOMAS EEN BELOFTE VOOR HET JOODSE VOLK

Er is in de kerken ontzaglijk veel over Thomas gepreekt. En dan gaat het altijd weer over de ‘ongelovige Thomas’. En eigenlijk is Thomas vandaag wel een beetje ‘trendy’. Men vindt hem eigenlijk wel een prachtfiguur. Iemand die het niet zomaar aanneemt, één die niet in de pas loopt en nu eens een keer goed weerstand biedt aan ‘massasuggestie’, groepssuggestie of groepsverdwazing misschien. Iemand die alleen durft te staan – al is het dan in ongelof. Iemand, naar wie je best een maatschappijkritische universiteit zou kunnen

noemen. Eén die wel lijstaanvoerder van een oppositiepartij zou kunnen zijn, en blijft staan op zijn standpunt.

Thomas zegt: Als ik niet kan tasten, dan mogen jullie geloven wat je wilt, maar ik niet.

Thomas wordt in veel geschriften, commentaren en preken altijd weer psychologisch benaderd. Men tracht zijn karakter te analyseren en hij wordt op de ‘psychiatrische snijtafel’ gelegd. Men probeert hem helemaal binnenstebuiten te keren en concludeert vervolgens: Kijk eens, zo’n type had Jezus er ook bij. En met zo’n type weet Jezus ook wel raad.

Ik geloof dat wij deze ontzaglijke geschiedenis dan te veel hebben getrokken in het psychologische vlak. Al die verschijningen van Jezus Christus na Zijn opstanding hebben een grote en verstrekkende profetische diepte. Die zien uit naar de grote toekomst des Heren.

Daarvan uitgaande zie ik hoe Thomas, als ik hem vanuit de Schriften bestudeer, geestelijk gesproken eigenlijk precies op de ‘golflengte’ zit van het ‘verharde’ Jodendom. Want het ligt niet zo zeer aan het karakter van Thomas. Het zit veel dieper. Waar Thomas geen raad mee weet, is juist het programma van de Vader. Het had evengoed een ander kunnen overkomen die niet zo’n ‘twijfelaar’ is – als waar Thomas voor wordt aangezien. Een figuur, die moeilijk loskomt van de dingen en moeilijk in iets kan geloven en accepteren. Iemand die ‘superkritisch’ is.

Daar zit het hem echt niet in. Dan heeft men de figuur van Thomas verkeerd benaderd.

Ik zie in die geschiedenis van Thomas een belofte liggen voor heel het Joodse volk. Want niet alleen in zijn afwijzing zit hij op dezelfde ‘golflengte’, maar ook in de manier waarop Jezus hem terechtbrengt en hem ten slotte aan Zijn voeten krijgt in de aanbidding: *‘Mijn Heer en mijn God!’*

In de ontknoping van zijn ongeloof aan de voeten van Jezus, tastend in die tekenen van de nagels en de speersteek in Zijn zijde,

vertoont Thomas veel overeenkomst met wat ons beloofd is over de toekomst des Heren – aan de hand van het Joodse volk en hun bekering. Immers, tot de kerntekenen van de bekering van Israël hoort wat Zacharia gezegd heeft in hoofdstuk 12:10:

‘Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden; zij zullen hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind, ja, zij zullen over hem bitter leed dragen als het leed om een eerstgeborene.’

Zij zullen zien in Wie zij gestoken hebben. Zij zullen zien welke Herder zij in het hart gestoken hebben.

Bij Thomas was het niet alleen maar *zien*, maar zelfs nog *tasten*.

Bij de kruisiging is er namelijk een verband tussen de hamer, die naar ‘beneden’ bleef en de speer die in Zijn zijde moest gaan.

De apostel Johannes heeft er bij gestaan en zegt in zijn evangelie: *Want dit is geschied, opdat het schriftwoord zou vervuld worden: Geen been van Hem zal verbrijzeld worden. En weder zegt een ander schriftwoord: Zij zullen zien op Hem, die zij doorstoken hebben.*⁴

Dat de hamer niet gebruikt kon worden, was een Goddelijke voorzienigheid, waarin God nog eens een teken gaf: Dit is het echte Lam, uit Mijn ‘kooi’ gehaald, dat de zonden der wereld wegneemt. En aan het lam – ook aan het Lam Gods – mag geen been gebroken worden.

De beenderen van gekruisigden werden door de krijgsknecht kapotgeslagen om het bewijs te leveren dat er geen sprake kon zijn van ‘schijndood’ of een ‘verwond zijn’. In dat geval bestond de mogelijkheid dat de wonden konden worden geheeld en de misdadiger zou opknappen. Om dat te voorkomen werd ten slotte met de genadeslag de borstkas ingeslagen.

Dit gebeurde bij de gekruisigden die aan weerszijden van

4 Johannes 19:36-37

Jezus hingen. Maar de moker bleef naar beneden bij de middelste Gehangene. Want aan Hem zou geen been gebroken worden. Maar om zeker te zijn dat Hij niet van het kruis zou worden afgehaald en door Zijn discipelen zou worden opgeknapt, heeft de krijgsknecht in plaats van de hamer een speer genomen en Hem door de zijde heen in het hart gestoken, zodat er bloed en water uit vloeide.

Dit wisten alle discipelen.

En dit is geschied in verband met de grote toekomst van het Joodse volk, dat héél speciaal op Gods tijd moet zien dat Hij inderdaad het Godslam is, tot Wie zij – juist in die kwaliteit – zullen roepen: *‘Geprezen is Hij die komt in de Naam des Heren.’* Zij zullen tot de erkenning komen: Wij zien het Godslam. Wij zien in Wie wij gestoken hebben.

Als dat doorbreekt, dan wordt dat een verbazingwekkende evangelisatie voor alle zondaars van de hele wereld.

Maar dit is het kernpunt.

De wegen van God bij het kruis zijn vol majesteit.

VERZET EN VERHARDING

Als Thomas hier zo’n verzet biedt, dan dient hij ook als apostel eigenlijk al om de grondslag te leggen voor die grote toekomst. Zelfs door zijn ‘verharding’.

Je kunt Thomas in zijn verzet niet zomaar psychologisch benaderen, of er een paar psychologische duimstokken naast leggen, waarbij de conclusie is: Thomas was een twijfelaar, maar Jezus weet met twijfelaars ook wel raad. Die benadering is te ondiep.

Hier is iemand die op de golflengte van het Jodendom zit.

Veel Joden vonden Jezus een fantastische rabbi – ook Thomas. De gelijkenissen die Hij uitsprak waren trefzeker. Hij zag de Farizeeën verbleken als Jezus hen tekende aan de hand van de gelijkenis van de twee mensen die naar de tempel gingen om te bidden: een Farizeeër en een tollenaar.⁵ De Farizeeën voelden: Dit is op ons gemunt.

⁵ Lucas 18:9-14

Zij zagen dat zij doorgelicht en geanalyseerd werden, en eigenlijk te kijk stonden met hun huichelarij.

Thomas vond het geweldig als Jezus hen eens een keer goed aanpakte. Jezus had hemelhoog stormende ideeën. En dan die Bergrede! Wie had er ooit zo gesproken? En al die wonderen die Hij deed en zieken die Hij genas. Dat was nog eens een rabbi.

Mogelijk deelde Thomas ook wel mandjes rond bij de wonderbare spijziging, natuurlijk zag hij hoeveel mensen van die paar stukjes brood konden eten. En misschien heeft hij onder het uitdelen wel geroepen: Geloofd zij God! Wat een rabbi! De wonderen vloeiden uit Zijn handen. Maar dat het een programma van de God van Israël kon zijn dat deze Man nu als het Lam Gods moest sterven?

De hoofdstukken 9, 10 en 11 van het Johannesevangelie zijn niet voor niets chronologisch beschreven. In Johannes 9 betoont Jezus Zich de Heer der schepping door de blindgeborene te genezen. In Johannes 10 betoont Hij Zich ook de Herder in de geschiedenis Die de kudde leidt en bewaart voor de wolven. In Johannes 11 resulteert het in de opwekking van Lazarus.

Wij mogen als het ware een sluier opgelicht zien van die grote dag van de opstanding. En dit alles zal verwezenlijkt worden – juist in Zijn kruis. Juist als Hij Jeruzalem nadert en het Paasfeest naderbij komt, komt Hij aan op de plek waar Johannes de Doper Hem heeft aangewezen als het Lam Gods.⁶

En daar ontvangt Hij het bericht dat Lazarus ziek is, en moeten zij naar Bethanië, dat nog weer dichterbij Jeruzalem ligt. Op dat moment komt er weerstand bij de jongeren. Zij zeggen: Doe dat toch niet. Waag het toch niet. Het is uiterst gevaarlijk om Jeruzalem zo dicht te naderen. Waarop Jezus zegt: Denk je dat Ik daar in Jeruzalem zomaar ga ‘verongelukken’? Er zijn twaalf uur in een dag, en zo lang iemand in het licht wandelt, struikelt hij niet. Dan weet hij wat hij doet en ziet hij waar hij loopt. Ook als Ik naar Jeruzalem ga, weet Ik dat Ik een programma van de Vader afwerk.

6 Johannes 10:40; Johannes 1:29

Het kruis is geen struikeling van Jezus over de verharding van de Joden, Jezus heeft Zich niet dood ‘gekneusd’ aan het Jodendom. Helemaal niet!

Thomas staat ook bij deze discussie. En juist hij zegt: *‘Laten wij ook gaan om met Hem te sterven.’*⁷ Thomas is solidair met zijn rabbi. Ze gaan Hem doden, is ook zijn overtuiging. Daar wil hij dan wel bij zijn. Zo veel hield hij van Jezus. Dat heeft hij echt gemeend. Maar het programma van de Vader zag hij niet. En dat bij de uitvoering van dat programma – tot en met Zijn sterven op Golgotha – nog een dag van opstanding zou komen, hoewel Jezus het gezegd had, daar dacht hij niet aan. Daar hoopte hij ook niet op. Het enige wat hij kon uitbrengen was: Laten wij maar met Hem sterven. Dan is het uit. Dan heeft de wereld weer een illusie minder. Het gaat hier toch allemaal kapot. Deze planeet is toch een hopeloos geval. Eeuw in, eeuw uit alleen maar bloed en tranen. En als er dan eens Iemand opstaat die het kan zeggen en die kan overtuigen en wonderen kan doen, dan maken zij Hem van kant. Laten we met Hem sterven. Dan gelooft Thomas liever nergens meer in.

HET PROGRAMMA DES VADERS

We treffen Thomas nog eens aan in Johannes 14, waar Jezus juist zegt: Kom nu niet in verwarring. *Uw hart worde niet ontroerd.* Daar wordt niet zomaar een beetje ontroering mee bedoeld, maar echt ontroerd – emotioneel in de war. Er staat eigenlijk dat zij de draad kwijt zijn. Je moet niet met je hart en je hele wezen de draad kwijtraken. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anders zou Ik het u gezegd hebben. Ik ga heen om u plaats te bereiden. Ik heb een taak. Mijn heengaan – tot en met het kruis – is plaats bereiden in het Vaderhuis. En waar Ik heenga, daarheen weet gij de weg. Juist op dat moment komt Thomas aan het woord en zegt: *‘Here, wij*

⁷ Johannes 11:16

*weten niet waar Gij heen gaat; hoe weten wij dan de weg?*⁸ Hij kan van dat programma des Vaders niets zien. En juist in dat verband zegt Jezus zo treffend dat Hij de weg, de waarheid en het leven is.

Jezus gebruikt het beeld dat bij het opgaan naar Jeruzalem er altijd een slaaf was die vooruitgestuurd werd om de families de weg te wijzen in de stoffige straten van Jeruzalem. Hij moest van tevoren de plaats gereedmaken voor de feestgangers, zodat zij niet lang hoefden te zoeken naar de plaats van bestemming. Als hij dat gedaan had, keerde de slaaf terug en bracht hij het reisgezelschap naar die bestemde plaats die hij had uitgezocht en klaargemaakt.

Zo gaat Jezus voorop in het reisgezelschap. Als een slaaf om plaats te bereiden in het Vaderhuis en daarna terug te komen. Hij zegt: ‘... *wanneer Ik heengegaan ben en u plaats bereid heb, kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat ook gij zijn moogt, waar Ik ben.*’⁹

Het kruis is de plaatsbereiding.

Dat is het cruciale punt in de hele Midden-Oosten kwestie. Het Joodse volk zoekt in het oude gebied weer zijn plaats en zijn thuis. In Jeruzalem. Maar zij zoeken het buiten het kruis om. Ook op dit moment, waarop een Avondmaalvierende gemeente – dus in wezen het kruis van Jezus – zou kunnen worden ingeschakeld om hen toch voor de functie van koninkrijk van priesters een plaats te geven – zij het dan nog maar als voorteken van die eeuwige plaats in het Vaderhuis met de vele woningen die ook dit volk zal krijgen – het is allemaal nog absurd in hun ogen.

Toch gaat Jezus voorop, en Thomas ziet het niet. En daarmee zit hij – ook in Johannes 14 – op de golflengte van het ‘verharde’ Jodendom.

Daarom, het is toch opvallend dat Thomas als conditie voor de identificatie stelt: Als ik niet tast de littekenen in Zijn handen en Zijn zijde, wil ik niet geloven.

De identificatie bij Maria van Magdala vond op een heel andere basis plaats. Hij riep haar: ‘*Maria!*’. Waarop zij zich omkeerde en zei: ‘*Rabboeni!*’ Zij kon Hem identificeren aan Zijn stem, waarmee Hij

8 Johannes 14:4

9 Johannes 14:3

haar eerder uit de demonenwereld had weggeroepen. Hij had zeven demonen uit haar gedreven waarmee Hij haar haar identiteit teruggaf.

De Emmaüsgangers konden Hem identificeren bij de breking van het brood. En later, bij de wonderbare visvangst, is er de identificatie: *‘Het is de Heer’*, doordat zij Hem herkenden bij de eerste wonderbare visvangst toen zij tot discipelen geroepen werden voor het grote missiewerk van de toekomst. Dit missiewerk zou nu gefundeerd kunnen worden in Zijn opstanding, als zegel op het kruis. Een herkenning – een identificatie: Het is de Heer.

Hier vindt de identificatie op deze wijze plaats. En daarin ligt een belofte – ook voor het Joodse volk. Want Thomas was er niet bij toen Jezus in de discipelenkring verscheen. Maar de broeders hebben op hem ingesproken en gezegd: Kom in ons midden! Daarin alleen al lag een grote zegen. Zij hebben ook die ongelovige Thomas betrokken in hun kring. Zij hebben getuigd en hem verteld uit de Schriften, en dat alles heeft niet geholpen. Maar Thomas was er de volgende keer toch weer bij. Met al zijn ongelooft was hij in die kring betrokken. En dan verschijnt Jezus apart aan Thomas om hem te overtuigen.

Zo hebben wij een werk te doen ten aanzien van Israël. Maar net als bij Thomas hebben ook zij een bedekking op hun aangezicht. Zelfs toen de Emmaüsgangers hem de argumenten van Jezus vertelden die zij op de lange wandeling van Hem gehoord hadden, zei hij nog nee.

Voor de Joden is het ook iets onmogelijks dat de ganse offerdienst en alles uit het Oude Testament van tabernakel en tempel, en de geschiedenissen van David en Salomo, allemaal heenwijzen naar dat ene middelpunt dat in die rabbi van Nazareth verwezenlijkt zou zijn. Zij kunnen niet geloven dat het een programma van God Zelf is, en dat bij de uitvoering van dat programma God die Zoon ook uit de dood tevoorschijn roept.

Dat is precies het punt. Dáár zeggen zij ‘nee’ tegen. Terwijl zij heel graag spreken over een ‘lieve rabbi’ of een ‘grote Jood’ of een ‘geweldige profeet’.

Juist deze ongelovige Thomas wordt ‘op het matje geroepen’. De Heer vergeet hem niet. Kom hier, Thomas! Het blijkt voor Thomas meteen dat zijn argumentatie ook gehoord is – dwars door die dunne wand heen van tijd een eeuwigheid. Want Jezus was eigenlijk al aan de ‘andere zijde’, in het hiernamaals. Maar het lijkt een heel dunne wand te zijn tussen ons en de eeuwigheid. Alle woorden die wij hier spreken worden gehoord aan de andere kant – dwars door die dunne wand heen. Hij is ook hier in ons midden. Jezus zegt: *‘Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.’*¹⁰

Jezus heeft Thomas’ klacht en conditie gehoord. Hij hoort ook onze klachten en onze condities; onze bezwaren tegen de liefde Gods en tegen de leiding van God in ons leven. Onze moeite, ons verdriet, onze ergernissen, ons ‘nee’. Er zijn zo ontzaglijk veel condities.

En wat de condities zijn in het hart van het Jodendom weten wij niet. Maar het zijn er heel veel. En Jezus hoort het. Hij weet wat er aan de hand is. Hij kent ook de nood van het huis van Jakob – tot en met. Maar er komt een moment dat Hij de volkeren op het matje roept in Zijn grote genade en barmhartigheid. Ook ons en al die verdoolde kerken en de mensen die erin zitten. En het gaat allemaal naar één centraal punt toe om te overtuigen: Tast nu maar en zie Wie doorstoken is.

Want voor Thomas was dit nu juist een onmogelijkheid, dat de littekenen van de dood en die steek tot in het hart geïntegreerd en harmonische opgenomen konden worden in het eeuwige leven aan de andere zijde. Het was voor hem onbestaanbaar dat dit iets te maken kon hebben met de Messiaanse heerlijkheid en met de overwinning. Hij kon niet geloven dat dat kon samengaan.

Het is ook heel wonderlijk. Want zoals de verzoening voor onze zonden in Zijn bloed direct door God gekoppeld is aan de vergeving en de schenking van het eeuwige leven, zo zie je dit als het ware gedemonstreerd in die tekenen van Jezus’ verheerlijkte lichaam. De basis van Zijn verheerlijking – ook in Zijn lichaam en van Zijn

¹⁰ Matthéüs 18:20

opstanding – zijn juist de tekenen van Zijn lijden en van Zijn dood. Dat is juist de basis. Dat is juist het programma van de Vader. Dat is het wezenlijke.

MIJN HEER EN MIJN GOD

En nu kan het geschieden dat de Here Jezus over de hele wereld wil oproepen dat Zijn Avondmaalvierende gemeente weer direct betrokken wordt bij het kernpunt, namelijk dat Hij moest lijden en sterven, omdat God de zonde zo vreselijk vond dat er maar één weg tot verzoening bestond – het bloed van Zijn lieve Zoon. Dat is het centrale punt waarbij alles terecht moet komen. Alleen in die weg kunnen de tijden van verkwikking aanbreken, en zal er een integratie kunnen plaatsvinden, als voorteken van die eeuwige integratie.

De basis is het kruis.

Thomas legt zijn vinger in de hand van Jezus, en als hij die ziet, dan ziet hij natuurlijk tegelijkertijd: Dit is de verheerlijkte hand van God.

Wat er door hem heengegaan is, is moeilijk te beschrijven, maar het moet ontzagwekkend zijn geweest. Thomas mag tasten in de beide handen en de zijde van Jezus. En hij ziet het verheerlijkte lichaam dat is opgestaan uit de dood. Dan valt hij op zijn knieën en zegt: *'Mijn Heer en mijn God!'* Dit is de openbaring van God in het kruis van Zijn lieve Zoon.

Dit moet ons allemaal iets zeggen. Zeker toch het woord van Paulus: *'Want gij zijt duur gekocht en betaald. Verheerlijkt dan God met uw lichaam.'*¹¹

Het kruis was er voor u. Een radicale aanvaarding van het bloed van Jezus betekent ook voor u dat u het eeuwige leven ontvangt. Toen Thomas bezwaar ging maken, heeft Jezus gezegd: Ik ben de Weg, waar geen weg is. Ik ben de Waarheid, waar alles teleurstelt en liegt,

11 1 Corinthiërs 6:20

en Ik ben het Leven. Ik ga heen om u plaats te bereiden.

De Heer is waarlijk opgestaan!

Johannes zegt in de Apocalyps: *‘Zie, Hij komt met de wolken en elk oog zal Hem zien, ook zij, die Hem hebben doorstoken.’*¹²

Ik weet niet wat er allemaal gaat gebeuren met het Joodse volk. Ik weet wel dat wij als christelijke gemeente die voorbereidende taak hebben om ons te concentreren op het ene nodige van Zijn kruislijden, en dat voor Gods aangezicht ook te proclameren en te verheerlijken. Dat wij van alle wissewasjes afstappen en zeggen: Dit is het ene nodige dat wij samen belijden voor de troon van God en voor het forum van de hele wereld. Ik ben er zeker van dat de heilige Geest bij machte is om Zich ook aan ons als ‘ontijdig geboren’ te openbaren, zoals Hij bij Paulus gedaan heeft op de weg naar Damascus. Paulus kon later zeggen hoe Jezus ook aan hem verschenen is, als aan een ontijdig geborene.¹³

Thomas was hier ook een beetje ‘ontijdig geboren’. Hij had er bij de eerste verschijning van Jezus aan de discipelen ook bij kunnen zijn.

Wanneer het Joodse volk tot bekering komt en de Heer ons voorbereidende werk daarbij ingeschakeld zal hebben, dan zal het ook een volk zijn dat ‘ontijdig’ tot het ‘ware geloof’ gekomen is en daar dan grote dingen in zal mogen doen.

Maar wat zich daar allemaal bij gaat afspeelen?

Er zijn nog verborgenheden die geen mens kent. Maar dit staat vast: Hij zal Zich aan de Zijnen openbaren – aan het verkoren volk. En de openbaring die dat volk krijgt zal sterk geconcentreerd zijn op het kruis, waaraan zij Hem geslagen hebben en op de steek die zij Hem in het hart gegeven hebben. Want Zijn identiteit staat vast! Zijn borstkas is niet ingeslagen en Zijn beenderen zijn niet verbroken. En als zij hem door de heilige Geest of direct zien – God weet hoe het precies zal gaan – dan zullen zij in het midden der aarde neervallen en net als Thomas uitroepen: *‘Mijn Heer en mijn God!’*

¹² Openbaring 1:7

¹³ 1 Corinthiërs 15:8

Er gaat iets gebeuren dat toch een voorspel en onderpand is van een nog veel aangrijpender moment dat eenmaal komen gaat: het laatste moment van de wereldgeschiedenis, als Hij verschijnt in heerlijkheid met Zijn vele engelen, en opnieuw aller oog Hem zal zien. Zijn identiteit staat vast. Ik weet zeker dat bij de troon van God de tekenen van Zijn lijden nog zichtbaar zijn in Zijn verheerlijkt lichaam.

Juist omdat alle lijnen van het Oude Testament in die ene Ambtsdrager samenkwamen – ook toen Hij stierf aan het kruis – daarom is het Gods bedoeling dat Hij door één Man de ganse aardbodem zal richten.

Paulus zegt:

‘God dan verkondigt, met voorbijzien van de tijden der onwetendheid, heden aan de mensen, dat zij allen overal tot bekering moeten komen; omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen door een man, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken.’¹⁴

Het gehele oordeel heeft de Vader Hem in handen gegeven.¹⁵ Aan Hem is ook de Jongste Dag en de beslissing over ons allemaal toevertrouwd. Dan moeten wij hier op aarde – juist bij die tekenen van Zijn kruis – toch wel goed tot de belijdenis zijn gekomen: *Mijn Heer en Mijn God!*

Want laten wij maar niet vanuit de hoogte op Thomas neerkijken. Er zijn zoveel mensen die met trauma’s rondlopen en die hun eigen leven niet kunnen aanvaarden. Mensen die niet kunnen zien hoe de littekenen die zij hebben opgelopen in smartelijke levensgangen, iets te maken kunnen hebben met Gods voorzienigheid en Gods leiding, en moeite hebben met het Bijbelwoord dat God alle dingen doet medewerken ten goede voor hen, die God liefhebben.

¹⁴ Handelingen 17:30-31

¹⁵ Johannes 5:22

Hoe kunnen deze tekenen – ook van ons lijden en verwarring – met het verheerlijkte van het eeuwige leven in een harmonie verkeren?

Hoe kan dat?

Dan wil Jezus aan Zijn weg aantonen – ook aan u – dat dit de weg van Jezus was. En dat ook uw nood en beproeving niet zinloos is. Maar dat de Heer het kan opnemen in uw heiligmaking. In Zijn verlossingswerk, Zijn programma. Totdat we ook eenmaal geheiligd voor de troon van God staan. Geheiligd door het bloed van het Lam en gereinigd – ook door de beproevingen die hij ons toezendt en die in Gods plan zijn opgenomen.

Het is alles bij de Vader bekend. Maar laten wij niet rebels zijn, zoals Thomas. Hij krijgt een duidelijke vermaning: *‘Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.’*¹⁶ Zij, die geloven dat – nu de Heer is opgestaan – alle dingen moeten meewerken ten goede voor degenen die God liefhebben.

Zo spreekt Paulus ook over de opstanding:

‘Daarom, mijn geliefde broeders, weest standvastig, onwankelbaar, te allen tijde overvloedig in het werk des Heren, wetende, dat uw arbeid (en daarbij hoort ook moeite en verdriet) niet vergeefs is in de Here.’

Het is alles opgenomen in het zinvolle plan van de Vader der barmhartigheden.

16 Johannes 20:29

© Ds. A.A. Leenhouts: "Johannes"
(1966, 1968, 1974, 1977)
Redactionele bewerking 2024

GETUIGENIS
EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl